

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.1.2019
COM(2019) 22 final

ANNEXES 1 to 3

BILAGOR

till

diskussionsunderlaget

Mot ett hållbart EU 2030

BILAGA I Junckerkommissionen bidrag till hållbarhetsmålen

I Agenda 2030 för hållbar utveckling, som Förenta nationerna antog den 25 september 2015, anges en global ram för hållbar utveckling till och med 2030. Den inbegriper 17 högt satta mål för hållbar utveckling och 169 delmål som de inblandade länderna och aktörerna kan gå vidare med.

EU bidrog aktivt till utformningen av FN:s Agenda 2030 och har tillsammans med medlemsstaterna åtagit sig att vara en föregångare i genomförandet av den, både i EU och genom stöd till insatser i omvärlden, i synnerhet de mest behövande länderna, genom sin yttre politik.

Viktiga aspekter av hållbarhetsmålen finns med i alla Junckerkommissionens tio prioriteringar: sysselsättning, tillväxt och investeringar (prioritering 1), den digitala inre marknaden (prioritering 2), tryggare, billigare och hållbarare energi (prioritering 3), en fördjupad och mer rättvis inre marknad (prioritering 4), en fördjupad och mer rättvis ekonomisk och monetär union (prioritering 5), öppen och rättvis handel (prioritering 6), rättvisa och grundläggande rättigheter (prioritering 7), migration (prioritering 8), ett starkare EU i världen (prioritering 9) samt ett EU i demokratisk förändring (prioritering 10).

Ända sedan Junckerkommissionen tillträdde i november 2014 har den satt hållbar utveckling i centrum för både övergripande satsningar och sektorsspecifika strategier och initiativ med hjälp av verktygen för bättre lagstiftning. Alla kommissionens konsekvensbedömningar före lagstiftningsförslag inbegriper en analys av de sociala, miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna så att vederbörlig hänsyn tas till hållbar utveckling. Dessutom innehåller alla EU:s senaste handelsavtal ett kapitel om hållbar utveckling för att

främja hållbar tillväxt och utveckling och anständiga arbetsvillkor för alla.

Junckerkommissionen har sått fröna för nästa generations politik för en hållbar europeisk framtid, bl.a. den europeiska pelaren för sociala rättigheter, det europeiska samförståndet om utveckling, den globala strategin för utrikes- och säkerhetspolitiken, den värdebaserade strategin Handel för alla, det strategiska engagemanget för jämställdhet, det europeiska området för utbildning, paketet om den cirkulära ekonomin, paketen och rörlighet och ren energi, strategin för blå tillväxt, investeringsplanen för Europa, planen för hållbar finansiering, agendan för städerna i EU och handlingsplanen för naturen, för att bara ta några exempel. Kommissionen har också föreslagit en starkare koppling mellan EU:s stöd och rättsstatsprincipen, rekommenderat att alla EU-finansierade forsknings- och innovationsverksamhet ska bedömas efter deras inverkan på miljö och samhälle och förordat högre mål för klimatrelaterade utgifter i EU:s budget i framtiden. Nu senast lade kommissionen fram EU:s långsiktiga vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi som ska vara på plats senast 2050, vilket förutsätter en strukturell omställning av EU:s ekonomi där tillväxt och sysselsättning förenas med klimatneutralitet. Detta kräver banbrytande lösningar och investeringar i forskning och innovation.

Den här rapporten ger en överblick över Junckerkommissionens bidrag till FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling. Här redovisas de viktigaste politiska insatserna och de åtgärder som vidtagits för vart och ett av hållbarhetsmålen.

Även om den här bilagan främst handlar om Junckerkommissionens initiativ, har

naturligtvis många andra EU-initiativ som tagits innan den nuvarande kommissionen tillträdde bidragit till hållbarhetsmålen. Stadgan om EU:s grundläggande rättigheter, EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020, paketet om ren

luft, det fortsatta genomförandet av företagens sociala ansvar, det europeiska sjukförsäkringskortet, reglerna om hållbar användning av bekämpningsmedel och EU:s tobaksregler är bara några exempel.

I fokus

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som antogs i november 2017, omfattar 20 principer som syftar till att främja konvergens uppåt för bättre arbets- och levnadsförhållanden i Europa. Den bidrar till att bekämpa fattigdom av alla slag och att säkerställa rättvisa, tillräckliga och hållbara välfärdssystem. Den stöder lika möjligheter och tillträde till arbetsmarknaden, däribland jämställdhet och rättvisa arbetsvillkor, och främjar social inkludering och social trygghet. Pelaren åtföljs av en social resultattavla, som i kombination med andra verktyg används för att övervaka pelaren.

Principerna och rättigheterna i pelaren bidrar också till ett hållbart EU, genom att tillhandahålla aktivt stöd för att trygga sysselsättning och rättvisa löner som möjliggör en värdig levnadsstandard, och genom att bidra till att utrusta människor med de färdigheter som krävs på 2000-talet, ge dem tillgång till jobb av hög kvalitet och motverka den åldrande befolkningens inverkan på arbetsmarknaden och systemen för social trygghet. Pelaren bidrar också till innovation och konkurrenskraft, och främjar social rättvisa, lika möjligheter, dialog mellan arbetsmarknadens parter och tillgång till omsorg av god kvalitet, inklusive hälso- och sjukvård av hög kvalitet till rimligt pris för alla, barnomsorg och långvarig vård och omsorg, bostadsbidrag och andra grundläggande tjänster.

EU:s insatser för jämställdhet

Kommissionen antog 2015 ”Strategiskt engagemang för jämställdhet 2016–2019”. Detta utgör ramen för kommissionens fortsatta arbete för jämställdhet och kvinnors egenmakt. Den europeiska pelaren för sociala rättigheter bekräftar EU:s åtagande att främja likabehandling och lika möjligheter för kvinnor och män på alla områden. Kommissionen lade 2017 fram ett heltäckande paket för balans mellan arbete och privatliv med lagstiftning och andra åtgärder, för att uppmuntra fler kvinnor att delta på arbetsmarknaden.

EU:s handlingsplan för jämställdhet 2016–2020 är EU:s ram för att främja jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt i förbindelserna med länder utanför EU och i internationella forum. Handlingsplanen för jämställdhet omsätts i praktiken i EU:s reviderade grannskapspolitik och utvecklingspolitik.

EU:s ungdomsstrategi

I maj 2018 lade kommissionen fram den nya ungdomsstrategin ”Engagera, sammanföra och stärka ungdomar”, som godkändes av rådet i november 2018. Den nya ramen för samarbete på ungdomsområdet (2019–2027) går ut på att föra EU närmare ungdomarna och hjälpa till att ta itu med frågor som berör dem. EU:s nya ungdomsstrategi går ut på att uppmuntra unga människors delaktighet i samhällslivet och demokratin (engagera), skapa kontakter mellan ungdomar i och utanför EU för att främja volontärarbete, studier utomlands, solidaritet och förståelse mellan kulturerna (sammanföra) samt stödja ungdomars egenmakt genom incitament till innovationer inom ungdomsverksamhet liksom stöd till ungdomsverksamhetens kvalitet och erkännande (stärka). De föreslagna instrumenten för att nå strategins mål inbegriper en förnyad ungdomsdialog, nationell verksamhetsplanering samt en rådsarbetsplan för ungdomsfrågor för 2019–2020.

Kommissionen hjälper också EU-länderna att öka sysselsättningen bland ungdomar. Över 3,5 miljoner ungdomar registreras varje år stöd inom ungdomsgarantin och erbjuds sysselsättning, vidareutbildning, lärlingsutbildning eller praktik.

Sammankoppling av EU-finansiering och respekt för rättsstatsprincipen

Kommissionens förslag till nästa fleråriga budgetram 2021–2027 bygger på principerna om välbefinnande, hållbarhet, solidaritet och trygghet.

Förslaget innehåller en ny mekanism för att stärka kopplingen mellan EU:s finansiering och rättsstatsprincipen. Utbredda brister i rättsstatsprincipen i en medlemsstat får allvarliga konsekvenser för sund ekonomisk förvaltning och effektiv EU-finansiering. Detta är inte ett sätt att straffa utan ett budgetverktyg för att skydda EU:s budget, garantera en sund ekonomisk förvaltning och främja rättsstatsprincipen.

Investeringsplanen för Europa (Junckerplanen)

Sedan den globala finanskrisen har investeringarna i EU legat på en låg nivå. Investeringsplanen för Europa (Junckerplanen) ska undanröja hinder för investeringar, öka synligheten för och ge tekniskt stöd till investeringsprojekt samt använda nya och befintliga finansiella resurser smartare.

I juli 2018 nådde Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) inom Junckerplanen det ursprungliga målet på 315 miljarder euro, och i december 2018 hade den mobiliserat 371 miljarder euro i ytterligare investeringar i hela EU sedan 2015. Den har redan gett stöd till över 750 000 jobb. Det antalet ser ut att öka till 1,4 miljoner jobb 2020. Fler än 850 000 små och medelstora företag gynnas av bättre tillgång till finansiering. Minst 40 % av Efsis finansiering i delen för infrastruktur och innovation stöder projektkomponenter som bidrar till klimatåtgärder i enlighet med Parisavtalet.

Horisont 2020 – EU:s ramprogram för forskning och innovation

Horisont 2020 är världens största program för att främja samarbete inom vetenskap, teknik och innovation i och utanför EU.

Nästan 77 miljarder euro har anslagits på sju år (2014–2020) till Horisont 2020 (det nuvarande ramprogrammet för forskning och innovation) utöver de nationella och privata investeringar som dessa medel kommer att attrahera. Mer än 60 % av dessa anslag investeras i hållbar utveckling. Ännu större anslag föreslås för det efterföljande programmet Horisont Europa.

Horisont 2020 ska bidra till att skapa smart och hållbar ekonomisk tillväxt för alla. Målet är att EU ska producera vetenskap och teknik av världsklass som är till nytta för ekonomin, samhället och miljön, river hinder för innovation och gör det lättare för den offentliga och den privata sektorn att samarbeta för att finna lösningar på de stora utmaningar som samhället står inför.

Finansiering av hållbar tillväxt

Eftersom vår planet i allt större utsträckning står inför oförutsägbara konsekvenser av klimatförändring och resursutarmning krävs brådskande åtgärder för anpassning till en mer hållbar modell. Uppskattningsvis 180 miljarder euro per år i ytterligare investeringar behövs för att uppnå EU:s mål för 2030 som man enades om i Paris, inklusive en minskning av växthusgasutsläppen med 40 %.

Därför antog kommissionen i mars 2018 en handlingsplan för hållbar finansiering för att stärka finanssektorns bidrag till en välfungerande ekonomi som även uppfyller miljömässiga och sociala mål. På så sätt gör EU det möjligt för finanssektorn att lägga hela sin tyngd bakom hållbarhetsmålen.

#SustainableFinanceEU

Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin

I en cirkulär ekonomi behålls värdet av produkter, material och resurser i ekonomin så länge som möjligt och avfallsgenereringen minimeras (t.ex. livsmedelsavfall, plast, marint avfall). De stora fördelarna med en cirkulär ekonomi är bl.a. nya konkurrensfördelar, minskat behov av knappa resurser, lägre energiförbrukning och lägre utsläpp av koldioxid.

Kommissionens åtgärder sedan handlingsplanen för den cirkulära ekonomin antogs 2015 stöder den cirkulära ekonomin i alla länkar i värdekedjan. Med paketet om cirkulär ekonomi sänder EU en tydlig signal till näringsidkarna och samhället om vägen framåt. Åtgärder på EU-nivå kan driva fram investeringar, skapa lika villkor och undanröja hinder på den inre marknaden.

En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050

Den långsiktiga visionen om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050, som kommissionen antog i november 2018, visar hur EU kan bana väg för klimatneutralitet genom att modernisera energisystemet, investera i realistiska tekniska lösningar, ge medborgarna egenmakt och vidta samordnade åtgärder på de viktigaste områdena, som industripolitik, finanspolitik, cirkulär ekonomi och forskning – och samtidigt trygga social rättvisa och stödja en rättvis omställning. I full överensstämmelse med hållbarhetsmålen innehåller visionen också ett antal strategiska byggstenar för omställningen till ett klimatneutralt EU.

Syftet med den långsiktiga visionen är att staka ut vägen för EU:s klimatpolitik och inleda en ingående debatt om hur EU ska förbereda sig inför 2050 med målet att senast 2020 lägga fram en ambitiös långsiktig EU-strategi till FN:s ramkonvention om klimatförändringar.

Parisavtalet om klimatåtgärder – Paketet om ren energi för alla i EU

EU spelade en avgörande roll för det första heltäckande, rättsligt bindande klimatavtalet i Paris, som innehåller en global handlingsplan för att ta itu med klimatförändringarna. EU har åtagit sig att minska sina växthusgasutsläpp med 40 % fram till 2030 jämfört med 1990.

EU har visat vägen med paketet om ren energi för alla i EU, för att främja omställningen till ren energi och modernisera energisystemen så att Parismålen kan nås.

Omställningen till ren energi och åtgärderna mot klimatförändringar kommer att i grunden förändra hur vi producerar och konsumerar energi. Omställningen påverkar olika branscher och regioner på olika sätt. Koldioxidintensiva branscher som kolgruvor kommer att bli mindre lönsamma och fasas förr eller senare ut.

Kommissionen har därför tagit särskilda initiativ för att möta de sociala och ekonomiska utmaningar som drabbar kolgruvregionerna. De ska stödja utvecklingen av omställningsstrategier, konkreta projekt för strukturell diversifiering och teknikövergångar. Stödåtgärder för 41 regioner med kolbrytning i tolv medlemsstater går ut på att vända omställningen till en möjlighet att främja innovation, investeringar och ny kompetens.

Europa på väg

I strategin för utsläppssnål rörlighet har kommissionen under 2017 och 2018 antagit tre paket inom Europa på väg. Europa på väg innehåller ett flertal initiativ som ska göra trafiken säkrare, uppmuntra smarta vägavgifter, minska koldioxidutsläpp, luftföroreningar och trängsel på vägarna, minska krånglet för företagen, bekämpa irreguljärt arbete och se till att arbetstagarna har rätt villkor och vilotider. De långsiktiga fördelarna med dessa åtgärder sträcker sig långt utanför transportsektorn genom att de främjar tillväxt och nya arbetstillfällen, stärker den sociala rättvisan, ökar konsumenternas valmöjligheter och gör att EU tydligt slår in på vägen mot nollutsläpp.

I det sista paketet inom Europa på väg fastställs en positiv agenda som syftar till att göra det möjligt för alla i EU att dra nytta av säkrare trafik, mindre förorenande fordon och mer avancerade tekniska lösningar, och samtidigt stödja näringslivets konkurrenskraft i EU. Därför ingår en integrerad politik för framtidens trafiksäkerhet med åtgärder för säkra fordon och vägar, de första koldioxidkraven någonsin för tunga fordon, en strategisk åtgärdsplan för utveckling och tillverkning av batterier i EU samt en framsynt strategi för uppkopplad och automatisk rörlighet.

EU:s plaststrategi

Friska hav är en förutsättning för vår existens. De är en viktig källa till livsmedel och inkomster för cirka 40 % av världens befolkning. I slutändan tillhandahålls och regleras vårt klimat, vårt vatten och vårt syre av haven.

EU:s agenda för internationell världshavsförvaltning är en övergripande ram för att stärka den internationella havsförvaltningen och se till att världshaven är säkra, trygga och rena och används på ett lagligt och hållbart sätt. En av de åtgärderna i den här agendan är bekämpning av marint skräp.

I maj 2018 föreslog kommissionen nya EU-omfattande regler mot de tio engångsplastprodukter som påträffas oftast på stränder och i hav i EU, samt förlorade och kvarlämnade fiskeredskap. Dessa utgör tillsammans 70 % av allt skräp i havet.

Andra initiativ med anknytning till plast är bl.a. åtgärder mot nedskräpning, en mer cirkulär plastekonomi, krafttag mot havsbaserade källor till marint skräp samt bättre kunskap om och övervakning av marint skräp.

EU:s handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet

Fågeldirektivet och habitatdirektivet är EU:s flaggskeppsinitiativ inom naturskyddet. Genom dem upprättades det största samordnade nätet av skyddade områden med hög biologisk mångfald i världen (Natura 2000), som bidrar till EU:s ekonomi genom bl.a. vattenrening, bindning av koldioxid, pollinering och turism (ekosystemtjänster) som motsvarar 1,7–2,5 % av EU:s BNP.

I april 2017 antog kommissionen en handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet för att se till att lagstiftningen genomförs fullt ut i praktiken och därigenom stärker skyddet av naturen, vilket både allmänheten och ekonomin tjänar på.

Enligt planen ska 15 åtgärder ha vidtagits 2019, uppdelade på fyra prioriteringar: bättre vägledning, ökad kunskap och mer samstämmighet med övergripande socioekonomiska mål, utveckling av politisk delaktighet och bättre efterlevnad, ökade investeringar i Natura 2000 och bättre synergier med EU:s finansieringsinstrument samt bättre kommunikation och kontaktarbete för att engagera allmänheten, berörda parter och samhällsgrupper.

EU-agendan för städer

Städerna i EU står i centrum för många av dagens ekonomiska, miljömässiga och sociala utmaningar. Över 70 % av befolkningen i EU bor i tätorter, och cirka 85 % av EU:s BNP genereras i städer.

EU-agendan för städer, som lades fram i maj 2016, är central för att se till att städerna fungerar som katalysatorer för innovativa och hållbara lösningar som underlättar omställningen till koldioxidsnåla och motståndskraftiga samhällen. Agendan för städer är en gemensam satsning av kommissionens, medlemsstaterna och de europeiska städerna för att se till att politikens konsekvenser för städerna beaktas bättre. Den syftar också till att förstärka städernas resiliens genom att förebygga katastrofer och klimatrelaterade risker.

Agendan kompletteras genom kommissionens initiativ för långsiktiga energi- och klimatåtgärder på lokal nivå, t.ex. **borgmästaravtalet**. Med detta europeiska initiativ som förebild ingicks 2016 det globala borgmästaravtalet för klimat och energi, som samlar 10,28 % av världens befolkning i en allians för att stödja åtgärder mot klimatförändringarna och gå över till ett utsläppsnålt samhälle.

Kompetensagendan för Europa

Med den nya kompetensagendan för Europa investerar EU i människor så att de kan möta framtiden med tillförsikt. Genom att genomföra de tio åtgärderna i kompetensagendan kan kommissionen bidra till att rusta människorna med rätt kompetens för att hålla jämna steg med förändringarna i samhället och på arbetsmarknaden. EU gör också kompetensen mer synlig och jämförbar, och samlar in upplysningar om kompetensbehoven i olika yrken och sektorer i Europa. Kommissionen har också gett stöd till EU-länderna för att intensifiera stödet till vuxna som har bristfälliga grundläggande färdigheter. Initiativ har tagits för att förbereda människorna på den digitala revolutionen och framtidens arbete. Slutligen har kommissionen startat den europeiska veckan för yrkeskompetens för att öka medvetenheten om de många möjligheter som yrkesutbildning erbjuder. Sedan 2016 har dessa framgångsrika årliga kampanjer hjälpt miljontals ungdomar och vuxna upptäcka att yrkesutbildning kan vara lika bra som andra utbildningar.

En hållbar bioekonomi i EU för att stärka sambandet mellan ekonomin, samhället och miljön

Vi lever i en värld med begränsade resurser. Globala utmaningar, som klimatförändringar och mark- och ekosystemförstörelse, tillsammans med en växande befolkning, tvingar oss att försöka hitta nya sätt att producera och konsumera våra biologiska resurser som respekterar vår jords ekologiska gränser. Bioekonomin i EU har en omsättning på 2,3 biljoner euro och sysselsätter 8,2 % av arbetskraften, så den är en viktig del av EU:s ekonomi.

Den uppdaterade strategin för bioekonomi omfattar 14 åtgärder för ett mera innovativt, resurseffektivt och konkurrenskraftigt samhälle där livsmedelssäkerhet förenas med hållbart utnyttjande av biologiska förnybara resurser, samtidigt som miljöskyddet säkerställs. Den ska stärka de biobaserade sektorerna och utveckla ny teknik för att ta vara på biologiskt avfall, skapa nytta för landsbygden och säkerställa att bioekonomin arbetar inom planetens ekologiska gränser.

EU:s sammanhållningspolitik

Sammanhållningspolitiken är EU:s viktigaste investeringspolitik, som främst har i uppgift att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning genom minskade skillnader de olika regionernas utveckling. Den är ett av de mest övergripande politikområdena, som bidrar till de flesta, om än inte alla, av de 17 hållbarhetsmålen.

Dessutom kommer viktiga övergripande principer och mål, som hållbar utveckling, undanröjande av ojämlikhet, främjande av jämställdhet, integrering av genusperspektivet och bekämpning av diskriminering, att integreras i alla etapper av politiken. Partnerskapsprincipen prioriteras, vilket innebär att nationella, regionala och lokala aktörer är engagerade och tar ansvar för att omsätta EU:s prioriteringar i praktiken genom samfinansierade projekt.

Europeiskt område för utbildning

EU har som mål att senast 2025 ha inrättat ett europeiskt utbildningsområde där ”utbildning, studier och forskning inte hindras av gränser. En kontinent där det har blivit normalt att tillbringa en tid i en annan medlemsstat – för att studera eller arbeta – och där alla utöver sitt modersmål talar två andra språk. En kontinent där människorna har en stark känsla för sin identitet som européer, för det europeiska kulturarvet och dess mångfald.”

I enlighet med den första principen i den europeiska pelaren för sociala rättigheter är målet att göra innovativt, inkluderande och livslångt lärande tillgängligt för alla. De första konkreta åtgärderna går bl.a. ut på att utveckla europeiska universitet, se till att kvalifikationer från gymnasial och postgymnasial utbildning och studietid utomlands erkänns automatiskt i alla EU-länder, förbättra språkundervisningen, främja förskolor och barnomsorg av hög kvalitet, stödja inhämtandet av nyckelkompetens samt stärka det digitala inlärandet.

EU:s plattform om livsmedelssvinn och livsmedelsavfall

I EU försvinner uppskattningsvis 20 % av alla producerade livsmedel som svinn eller avfall, samtidigt som 43 miljoner människor inte har råd med en måltid av god kvalitet varannan dag. Hushållen alstrar över hälften av allt livsmedelsavfall i EU: 70 % av livsmedelsavfallet uppkommer i hushållen, hos livsmedelstjänsterna eller i detaljhandeln.

Det finns inte en enda orsak med en enda lösning, eftersom livsmedelskedjan är ett komplext och dynamiskt system. Att hantera livsmedelssvinnet förutsätter att man arbetar tillsammans med alla viktiga aktörer från den offentliga och privata sektorn för att bättre kartlägga, mäta, förstå och finna lösningar för att hantera livsmedelssvinnet.

EU:s forum om livsmedelssvinn och livsmedelsavfall inrättades 2016 och består av internationella organisationer, medlemsstater och berörda parter. Det ska fastställa god praxis och verka för att förebygga livsmedelssvinn. Med stöd av forumet antog kommissionen riktlinjer för att underlätta livsmedelsdonationer (2017) och driver ett treårigt EU-pilotprojekt för att främja den praktiska tillämpningen av dem. EU utfärdade 2018 riktlinjer för att i högre grad utfodra djur med livsmedel som är säkra men inte längre får saluföras som människoföda. Kommissionen tittar också på sätt att förbättra användningen av och uppfattningarna om bäst-före-datum i livsmedelskedjan och hos konsumenterna, för att minska livsmedelssvinnet.

Det europeiska samförståndet om utveckling

EU och medlemsstaterna antog 2017 det nya europeiska samförståndet om utveckling. Det är en gemensam vision för utvecklingspolitiken. Det nya samförståndet avspeglar den nya ramen för yttre åtgärder och utgör en uppdatering av utvecklingspolitiken för att följa FN:s Agenda 2030 och hållbarhetsmålen. Det underlättar också ett samordnat genomförande av Parisavtalet och agendan för anständigt arbete.

Samförståndet är uppbyggt kring de fem prioriteringar som Agenda 2030 bygger på: människor, vår planet, välbefinnande, fred och partnerskap. Att utrota fattigdomen är fortfarande det främsta målet. Dessutom integreras de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekterna på hållbar utveckling. Samförståndet stärker den viktiga kopplingen mellan utrikespolitiska områden som humanitärt bistånd, utvecklingsbistånd och handelspolitik samt insatser för att upprätthålla fred och säkerhet och hantera migration, miljö och klimatförändringar.

Mot en ny allians mellan Afrika och Europa

EU är Afrikas främsta partner när det gäller handel, investeringar och utveckling. EU stod för 36 % av Afrikas varuhandel 2017, EU:s investeringar utgör 40 % av de utländska direktinvesteringarna i Afrika och var 2016 värda 291 miljarder euro. Enbart under 2016 fick Afrika 55 % av sitt offentliga utvecklingsbistånd, 23 miljarder euro, från EU och dess medlemsstater.

För att gå vidare med detta partnerskap presenterade kommissionen i september 2018 den nya alliansen mellan Afrika och Europa alliansen för hållbara investeringar och jobb.

Alliansen innehåller viktiga åtgärdsområden för EU och dess afrikanska partnerländer för att attrahera privata investerare, förbättra företagsklimatet, stödja utbildning och kompetens samt öka handeln.

Alliansen kompletterar det långvariga politiska partnerskapet, men utgör en omställning bort från ett förhållande mellan givare och mottagare mot en allians av jämlika parter. Den bygger på det gemensamma åtagande att främja investeringar, nya jobb och handel som gjordes vid det femte toppmötet mellan Afrikanska unionen och Europeiska unionen 2017.

”Afrika behöver inte välgörenhet, utan ett balanserat partnerskap, ett verkligt partnerskap. Och vi i EU behöver detta partnerskap lika mycket.”

Jean-Claude Juncker,
kommissionens ordförande
tal om tillståndet i unionen 2018

EU:s globala strategi för utrikes- och säkerhetspolitik

Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik är en vision för EU:s engagemang i världen. Hållbarhetsmålen genomsyrar allt arbete för att genomföra den globala strategin.

EU hjälper till att bygga fredliga och inkluderande samhällen. I dagens läge med krympande medborgerligt och demokratiskt utrymme har EU återigen bekräftat sitt odelade stöd för demokrati, mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning i hela världen.

Detta åtagande tar olika former, t.ex. politisk och strategisk dialog och ekonomiskt stöd genom det europeiska instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter. EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati (2015–2019) utgör en ram för kontakterna med länder utanför EU. Under årens lopp har EU inlett dialoger om mänskliga rättigheter med allt fler länder utanför EU för att samarbeta kring mänskliga rättigheter och förbättra situationen i detta avseende i de länderna, garantera tillgång till rättslig prövning.

Dessutom stöder EU program för att stärka insyn i och ansvarsutkrävande från offentliga institutioner, inbegripet parlament, domstolar och polisiära organ, och för att stödja nationella människorättsinstitutioner. EU arbetar också för att stärka partnerländernas resiliens som ett sätt hantera labila situationer, och stöder konfliktförebyggande och fredsskapande initiativ bl.a. genom att förbättra partnerländernas styrning av säkerhetssektorn för att bidra till att förebygga kriser och främja människors säkerhet.

Handel för alla: mot en mer ansvarsfull handels- och investeringspolitik

Dagens ekonomiska system, som är i grunden globalt och digitalt, bygger på internationella värdekedjor där varor och tjänster allt oftare köps och säljs över gränserna.

Kommissionen inser att EU:s handels- och investeringspolitik behöver kunna möta vår tids utmaningar och underlätta utbytet av idéer, kunskap och innovation. Kommissionen erkänner också att en effektiv handelspolitik bör vara förenlig med hållbar utveckling och utrikespolitiken i stort, liksom de yttre målen för EU:s interna politik, så att de förstärker varandra. Kommissionen betonar att handeln ska säkerställa lika villkor och samtidigt främja grundläggande principer som mänskliga rättigheter, anständiga arbetsvillkor, hållbar utveckling i hela världen och reglering och offentliga tjänster av hög kvalitet på hemmamarknaden.

Med den värdebaserade strategin ”Handel för alla: mot en mer ansvarsfull handels- och investeringspolitik” visar kommissionen att EU:s handelspolitik är till för alla, att handelspolitiken måste skapa tillväxt, sysselsättning och innovation men att den också måste vara förenlig med principerna för den europeiska modellen. Den måste helt enkelt vara ansvarsfull.

Nästa långtidsbudget – ett sätt att integrera hållbarhet

Kommissionens förslag till EU:s nästa fleråriga budgetram 2021–2027 bygger på principerna om välbefinnande, hållbarhet, solidaritet och trygghet. Hållbar utveckling är kärnan i förslagen. Det är en övergripande prioritering, inte bara en rubrik eller ett enskilt program. Hållbarhet främjas genom och arbetas in i många program och finansieringsinstrument. Några exempel från kommissionens förslag till nästa budgetram:

- En betydande omstrukturering av EU:s **instrument för yttre åtgärder** för att skapa större enhetlighet mellan instrumenten, utnyttja stordriftsfördelar och synergi mellan programmen och förenkla hanteringen. Detta kommer att göra EU bättre rustat att eftersträva sina mål och föra fram sina mål, intressen, strategier och värderingar i världen. Det föreslagna nya **instrumentet för grannskap, utveckling och internationellt samarbete** med en budget på nästan 90 miljarder euro är anpassat till FN:s Agenda 2030 och dess hållbarhetsmål. Med den nya **europiska fredsbevarande resursen**, med anslag på 10,5 miljarder euro kan EU också öka sin förmåga att förebygga konflikter, bygga fred och stärka den internationella säkerheten.
- Banbrytande lösningar för att stödja övergången till en hållbar utveckling kommer att kräva rekordstora investeringar i forskning och innovation genom **Horisont Europa, EU:s hittills största program för forskning och innovation** med en föreslagen budget på 100 miljarder euro.
- Ett mer ambitiöst mål för **integrering av klimatpolitik** i EU:s alla program, med sikte inställt på att 25 % av EU:s utgifter ska bidra till klimatpolitiken, inbegripet målen för omställning till ren energi. Detta mål är satt till 35 % av den totala budgeten i det föreslagna ramprogrammet för forskning och innovation **Horisont Europa**, som är utformat i enlighet med hållbarhetsmålen.
- En **reformerad sammanhållningspolitik** får anslag på över 370 miljarder euro, den största budgeten av alla EU:s politikområden och initiativ 2021–2027, och ska mobilisera betydande ytterligare nationella och privata investeringar med fokus på hållbar tillväxt, övergång till en koldioxidsnål och cirkulär ekonomi, miljö och resurseffektivitet samt social inkludering. Den reformerade sammanhållningspolitiken kommer att låta EU uppfylla målen i Parisavtalet och bidra till att lokalanpassa hållbarhetsmålen, eftersom de genomförs i nära samarbete med regionala och lokala myndigheter. Att investera i människor får hög prioritet i den framtida **Europeiska socialfonden (ESF+)** som bidrar till den europeiska pelaren för sociala rättigheter med en föreslagen budget på 101 miljarder euro.
- Ett förslag för att katalysera viktiga strategiska investeringar genom den nya, integrerade investeringsfonden **InvestEU**, kan bli avgörande för EU:s framtida välbefinnande och dess ledarskap i fråga om hållbar utveckling. Med anslag från EU-budgeten på 15,2 miljarder euro ska InvestEU få fram mer än 650 miljarder euro i ytterligare investeringar i hela EU.
- En **förenklad och moderniserad gemensam jordbrukspolitik** med en budget på sammanlagt 365 miljarder euro ska trygga tillgången till säkra, bra, näringsrika och varierade livsmedel till rimligt pris för de 500 miljoner konsumenterna i EU. Den nya gemensamma jordbrukspolitikerna ska lägga större vikt vid miljö och klimat. Alla jordbrukare som får areal- och djurbaserat stöd ska uppfylla en rad krav på klimatförändringar, vatten, mark, biologisk mångfald, landskap, folkhälsa, växtskydd samt djurs hälsa och välbefinnande.

- Det utbyggda **miljöprogrammet Life**, med en budget på 5,5 miljarder euro, inriktas på projekt till stöd för miljö- och klimatåtgärder, däribland en ny del för stöd till omställningen till ren energi.
- Det föreslås att budgeten för nästa omgång av **Erasmusprogrammet** ska fördubblas till 30 miljarder euro, så att fler kan studera, praktisera, volontärarbeta och få arbetslivserfarenhet utomlands.
- **Fonden för ett sammanlänkat Europa** ska åren 2021–2027 utveckla smart, hållbar, säker och trygg infrastruktur för transporter för alla, energi och digitala nät, med en föreslagen budget på 42,3 miljarder euro. Synergieffekter mellan de tre sektorerna ska främjas, och det ska bli enklare att investera med enhetliga villkor för stöd och synlighet. Minst **60 % av medlen** från fonden för ett sammanlänkat Europa ska bidra till klimatåtgärder.
- Den digitala omställningen är en viktig drivkraft för övergången till ett koldioxidsnålt cirkulärt samhälle och näringsliv, något som krävs för att uppnå hållbarhetsmålen. Det föreslagna **programmet digitala Europa** är tänkt att få en budget på 9,2 miljarder euro och ska verka för detta, t.ex. genom att stödja storskaliga högpresterande datorsystem och artificiell intelligens, vilket skapar nya möjligheter för hållbar utveckling och minskade koldioxidutsläpp.
- **Europeiska havs- och fiskerifonden** ska förenklas och bli mer målinriktad, och föreslås få ett anslag på 6,14 miljarder euro för den gemensamma fiskeripolitiken, EU:s havspolitik och internationella åtaganden om förvaltning av världshaven, särskilt inom Agenda 2030.

Junckerkommissionens främsta hållbarhetsrelaterade initiativ

Hållbarhetsmål 1: Ingen fattigdom

- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den sociala resultattavlan
- Förstärkning av Europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska och sociala politiken
- Rekommendationen om långtidsarbetslöshet
- Rekommendation om tillgång till socialt skydd för alla
- EU-ram för nationella strategier för integrering av romer
- En europeisk tillgänglighetslag
- Handlingsplan för att åtgärda löneklyftan mellan kvinnor och män
- En strategi för resiliens vid EU:s yttre åtgärder
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- Handlingsplan för Sendairamen för katastrofriskreducering 2015-2030
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla
- Den uppdaterade strategin för handelsstöd

Hållbarhetsmål 2: Ingen hunger

- Den gemensamma jordbrukspolitiken
- Den gemensamma fiskeripolitiken
- Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin
- Flerpartsplattformen om livsmedelssvinn och livsmedelsavfall
- Regler om ekologiskt jordbruk
- Initiativet Livsmedel 2030 som ska utarbeta en samlad agenda för forskning och innovation för hållbar livsmedelsförsörjning och kost
- En hållbar bioekonomi i EU för att stärka sambandet mellan ekonomin, samhället och miljön
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Arbetsgrupp för Afrikas landsbygd
- Strategin Handel för alla

Hållbarhetsmål 3 Hälsa och välmående

- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den sociala resultattavlan
- Rapporterna om hälsotillståndet i EU
- Digital omvandling av vård och omsorg, för bättre vård och omsorg till fler med bättre och effektivare metoder
- EU:s One Health-handlingsplan mot antimikrobiell resistens
- Uppdateringar av reglerna om carcinogena och mutagena ämnen
- EU:s samarbete om sjukdomar som kan förebyggas genom vaccination

- Styrgruppen för främjande av hälsa, förebyggande av sjukdomar och hantering av icke-överförbara sjukdomar
- Nya regler om medicintekniska produkter
- EU:s normer för luftföroreningar och åtgärder för att hjälpa nationella, regionala och lokala aktörer att bekämpa luftföroreningar
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Strategisk handlingsplan för trafiksäkerhet
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- Forskningspartnerskap med Afrika om hiv/aids, tuberkulos och andra smittsamma sjukdomar
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla

Hållbarhetsmål 4: utbildning av hög kvalitet

- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den sociala resultattavlan
- Europeiskt område för utbildning senast 2025
- Ny EU-agenda för högre utbildning.
- Ny kompetensagenda för Europa
- Ungdomsstrategin 2019–2027
- Handlingsplan för digital utbildning
- Rekommendationer om förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet, om automatiskt ömsesidigt erkännande av examensbevis samt resultat av studieperioder utomlands, om att förbättra språkundervisningen och språkinläringen, om en europeisk ram för ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet, om nyckelkompetenser för livslångt lärande samt om kompetenshöjningsvägar: nya möjligheter för vuxna
- Förstärkning av Europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska och sociala politiken
- EU:s åtgärder om utbildning vid katastrofer och långvariga kriser
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Ny allians mellan Afrika och EU

Hållbarhetsmål 5: Jämställdhet

- Strategiskt engagemang för jämställdhet 2016–2019
- Paketet för balans mellan arbete och privatliv
- Handlingsplan för att åtgärda löneklyftan mellan kvinnor och män
- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den sociala resultattavlan
- Förstärkning av Europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska och sociala politiken
- Kvinnor och transporter
- Handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i yttre förbindelser
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- Fokus (EU och FN) på att utrota våld mot kvinnor och flickor
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan

- Strategin Handel för alla

Hållbarhetsmål 6: Rent vatten och sanitet

- Förslag om reviderade regler om dricksvatten
- Förslag om minimikrav för återanvändning av vatten
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik

Hållbarhetsmål 7: Ren energi till överkomligt pris

- Strategin för en energiunion
- Paketen inom Europa på väg
- Paketet ”Ren energi för alla i Europa”
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030
- Storskaligt initiativ inom Horisont 2020 för digital omvandling i energisektorn genom sakernas internet
- Strategisk energiteknisk plan
- EU:s batteriallians
- Mission Innovation
- Omställningsstöd för kolregioner
- Observationsgruppen för energifattigdom
- Initiativet för ren energi till öarna i EU
- Sammanhållningspolitiken
- Handlungsplan för hållbar finansiering
- Strategi för låga utsläpp
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- Strategin för energi i Afrika
- Europeiskt och globalt borgmästaravtal för klimat och energi
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik

Hållbarhetsmål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Investeringsplanen för Europa (Junckerplanen)
- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den sociala resultattavlan
- Förstärkning av Europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska och sociala politiken
- EU:s nya industripolitiska strategi

- Förnyad agenda för forskning och innovation och programmet Horisont 2020
- Sammanhållningspolitiken
- Regler om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor
- Uppdatering av reglerna om utstationering av arbetstagare
- Förslag till inrättande av en europeisk arbetsmyndighet
- Uppdateringar av reglerna om carcinogena och mutagena ämnen
- Rekommendation om tillgång till socialt skydd för alla
- Rekommendationen om långtidsarbetslöshet
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin
- Den externa investeringsplanen, med Europeiska fonden för hållbar utveckling
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla
- Den uppdaterade strategin för handelsstöd
- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik
- Ny allians mellan Afrika och EU

Hållbarhetsmål 9: Industri, innovation och infrastruktur

- EU:s förnyade industripolitiska strategi och förteckningen över råvaror av avgörande betydelse
- Rundabordskonferensen ”Industri 2030”
- Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Förnyad forsknings- och innovationsagenda samt programmet Horisont 2020, inbegripet fokus på digitalisering av industrin i EU
- Sammanhållningspolitiken
- Strategin för den digitala inre marknaden
- Handlingsplan för hållbar finansiering
- Paketet ”Ren energi för alla i Europa”
- Observationsgruppen för energifattigdom
- Strategin för företagens sociala ansvar
- Paketen inom Europa på väg
- Kvinnor och transporter
- Fonden för ett sammanlänkat Europa
- Initiativ för europeiska processorer
- Strategi för utsläppssnål rörlighet
- EU-planen för externa investeringar
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla
- Ny allians mellan Afrika och EU

Hållbarhetsmål 10: Minskad ojämlikhet

- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den sociala resultattavlan
- Förstärkning av Europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska och sociala politiken
- En europeisk tillgänglighetslag
- Rekommendation om tillgång till socialt skydd för alla
- Paketet för balans mellan arbete och privatliv
- Regler om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i hela EU
- Sammanhållningspolitiken
- EU-ram för nationella strategier för integrering av romer
- Den europeiska migrationsagendan
- EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati (2015–2019)
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla
- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik

Hållbarhetsmål 11: Hållbara städer och samhällen

- EU-agendan för städer
- Strategi för utsläppssnål rörlighet
- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den sociala resultattavlan
- Förnyad forsknings- och innovationsagenda samt programmet Horisont 2020, inbegripet storskaligt initiativ om digital omvandling i smarta städer och samhällen.
- Gemensamt meddelande om motståndskraft
- Sammanhållningspolitiken
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin
- Europeiskt och globalt borgmästaravtal för klimat och energi
- Stärkt katastrofhantering i EU (rescEU) och EU:s omlagda civilskyddsmekanism
- Handlingsplan för Sendairamen för katastrofriskreducering 2015-2030
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- EU-städernas pris för rättvis och etisk handel

Hållbarhetsmål 12: Ansvarsfull konsumtion och produktion

- Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, inkl. övervakningsram, och den europeiska plattformen för berörda aktörer inom den cirkulära ekonomin

- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Flerpartsplattformen om livsmedelssvinn och livsmedelsavfall
- Nya EU-regler om avfall, inbegripet åtgärder mot livsmedelssvinn och livsmedelsavfall
- EU:s plaststrategi
- Storskaligt initiativ inom Horisont 2020 för digital och hållbar omvandling i jordbruks- och livsmedelssektorn
- En hållbar bioekonomi i EU för att stärka sambandet mellan ekonomin, samhället och miljön
- Arbetsplan för ekodesign och energimärkning
- EU-agenda för delningsekonomin
- Strategin för företagens sociala ansvar
- Regler om konfliktmineraler
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla

Hållbarhetsmål 13: Klimatåtgärder

- Parisavtalet om klimatförändringar träder i kraft
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030
- EU:s system för handel med utsläppsrätter
- Paketet ”Ren energi för alla i Europa”
- Paketen inom Europa på väg
- Strategi för utsläppssnål rörlighet
- Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin
- Agendan för världshavsförvaltning
- Förteckning över råvaror av avgörande betydelse
- Europeiskt och globalt borgmästaravtal för klimat och energi
- Stärkt katastrofhantering i EU (rescEU) och EU:s omlagda civilskyddsmekanism
- Handlingsplan för Sendairamen för katastrofriskreducering 2015-2030
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla
- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik

Hållbarhetsmål 14: Liv till havs

- EU:s plaststrategi
- Agendan för internationell världshavsförvaltning
- EU:s strategi för blå tillväxt
- Nya regler om hållbar förvaltning av externa fiskeflottor

- Förslag om översyn av EU:s system för fiskerikontroll
- Kamp mot olagligt, orapporterat och oreglerat fiske
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla
- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik

Hållbarhetsmål 15: Liv på land

- Handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet
- EU pollinatörsinitiativ
- Nya regler om invasiva främmande arter
- Nya regler om ekologiskt jordbruk
- EU:s handlingsplan mot olaglig handel med vilda djur och växter
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla

Hållbarhetsmål 16: Fred, rättvisa och starka institutioner

- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- Strategin Handel för alla
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Ny allians mellan Afrika och EU
- Den europeiska säkerhetsagendan
- Handlingsplan för att skydda offentliga utrymmen
- Åtgärder mot olagligt material på nätet
- EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati
- Strategin för företagens sociala ansvar
- Europeiska åklagarmyndigheten
- Bestämmelser om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism
- Regler om skattetransparens och åtgärder mot skatteflykt
- Skärpta bestämmelser om processuella rättigheter för misstänkta och åtalade personer
- Reviderade regler om skjutvapen
- Åtgärder för fria och rättvisa val till Europaparlamentet
- Åtgärdsplan mot desinformation
- Förstärkning av Europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska och sociala politiken
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050

Hållbarhetsmål 17: Partnerskap för målen

- EU:s agenda för bättre lagstiftning
- Flerpartsplattform för genomförandet av hållbarhetsmålen i EU
- Initiativ om nästa steg för en hållbar framtid i EU
- Årlig övervakningsrapport om EU:s framsteg mot hållbarhetsmålen
- Den europeiska pelaren för sociala rättigheter
- EU:s hälsopolitiska forum
- Europeiska solidaritetskåren
- En ny start för dialogen mellan arbetsmarknadens parter
- Initiativet ”Öka intäkterna, effektivisera utgifterna”
- Handlingsplan för hållbar finansiering
- EU:s externa investeringsplan, inklusive Europeiska fonden för hållbar utveckling
- Förteckning över råvaror av avgörande betydelse
- En ren planet för alla – en långsiktig vision om en välmående, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050
- Internationellt samarbete mellan städer
- Initiativet om smart finansiering för smarta byggnader
- Förstärkning av Europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska och sociala politiken
- Det europeiska samförståndet om utveckling
- EU:s reviderade grannskapspolitik och EU:s utvidgningsstrategi, strategin för västra Balkan
- Strategin Handel för alla
- Den uppdaterade strategin för handelsstöd
- Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik

BILAGA II EU:s resultat med hållbarhetsmålen

EU är ett av världens bästa ställen att leva på, och EU:s medlemsstater är redan ledande med att genomföra hållbarhetsmålen. Men inget land i världen har nått alla de överenskomna målen, och en närmare bedömning av EU:s resultat med hållbarhetsmålen visar också att även vi i EU måste fortsätta på alla fronter.

De 17 hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030 är nära sammankopplade med varandra och utformade så att de utgör en helhet, och därför är det särskilt viktigt att de arbetas in i alla aktörers åtgärder för att de ska ge resultat i praktiken. Det är viktigt att skapa mer synergieffekter och större samstämmighet mellan olika politikområden, och utveckla en gynnsam rättslig, ekonomisk och beteendemässig miljö för att omsätta dem i praktiken.

Vi måste prioritera att göra våra produktions-, distributions- och konsumtionsmönster mer hållbara, ta itu med klimatförändringen och stärka våra insatser för att skydda våra hav, ekosystem och biologisk mångfald, eftersom de naturliga system som stöder livet på vår planet allt oftare påfrestas till bristningsgränsen. Bekämpning av fattigdom, social exkludering, ojämlikhet och bristande jämställdhet måste intensifieras för att garantera välbefinnande för alla, trygga social och politisk stabilitet och bevara stödet för EU-projektet. Vi måste fortsätta att främja och stödja rättsstatsprincipen, demokratin, de grundläggande rättigheterna och en stark regelbaserad multilateralism inom världshandeln.

Denna rapport ger en bild av EU:s resultat med hållbarhetsmålen. För varje mål finns en översikt över var EU står just nu, hur tendensen ser ut och hur EU klarar sig i en global jämförelse. Dessutom ges en lägesbild över vad som förväntas hända i EU fram till 2030 och vad som driver på och vad som kan hindra omställningen till ett hållbart EU. Hållbar utveckling måste vara en gemensam satsning där alla i samhället är med. Därför presenteras också flera konkreta exempel för att lyfta fram bra lösningar från olika aktörer på olika nivåer.

I en global jämförelse återfinns sju EU-27-länder i tio-i-topp i det globala hållbarhetsindexet, och alla EU-27-länder ligger bland de 50 bästa av de 156 länderna i indexet¹. De senaste fem åren har EU som helhet gjort framsteg med nästan alla hållbarhetsmål. De största framstegen har gjorts i fråga om mål 3 – Säkerställa friska levnadsår och främja välbefinnande för alla i alla åldrar, och mål 4 – Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja möjligheter till livslångt lärande för alla, som bägge är mål där EU-27-länderna som helhet gör bäst ifrån sig i den globala rankningen. I genomsnitt har EU-27-länderna högst resultat i rankningen med mål 1 – Utröta fattigdom i alla dess former överallt. Däremot har EU glidit tillbaka med mål 10 – Minska ojämlikheten inom och mellan länder, där betydande skillnader råder mellan medlemsstaterna. Det bör noteras att även om framsteg gjorts innebär det inte nödvändigtvis att de nuvarande resultaten med målet i fråga är tillfredsställande för EU. Exempelvis gjordes avsevärda framsteg med mål 12 –

¹ Resultaten i rankningen i det här stycket bygger på [2018 SDG Index and Dashboards Report](#) från Sustainable Development Solutions Network (SDSN) och Bertelsmann Stiftung, medan tendenserna i EU bygger på 2018 års upplaga av Eurostatrapporten [Hållbar utveckling inom Europeiska unionen: övervakningsrapport om framstegen med att uppnå målen för hållbar utveckling i ett EU-sammanhang – upplaga 2018](#).

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster, men det är också det hållbarhetsmål där EU-27-länderna har näst lägst genomsnittspoäng i den globala rankningen, så mycket återstår att göra. I genomsnitt har EU-27-länderna lägst poäng i rankningen för mål 14 – Bevara och utnyttja haven och de marina resurserna för hållbar utveckling.

Framsteg med hållbarhetsmålen i ett EU-sammanhang²

² Eurostat (2018), "Hållbar utveckling i Europeiska unionen – övervakningsrapport om framstegen med att uppnå målen för hållbar utveckling i ett EU-sammanhang – upplaga 2018"

Avskaffa alla former av fattigdom överallt

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Även om EU är en föregångare på de flesta områden som rör sysselsättning och socialpolitik, står vårt samhälle inför utmaningar som behöver hanteras. Fattigdom begränsar människornas möjligheter att förverkliga sin potential och delta aktivt i samhället och hämmar deras rätt till tjänster av hög kvalitet. Fattigdom har många sidor: det är fråga om mer än bristande grundinkomst och omfattar andra aspekter som materiell fattigdom, diskriminering och bristande delaktighet i beslutsfattandet. Fattigdom kan bestå under lång tid och över flera generationer. EU har agerat mot fattigdom på flera sätt, både i och utanför EU, bl.a. genom lagstiftning, särskild finansiering, politisk samordning, främjande av företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande och social dialog, inom ramen för sina befogenheter och enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Antalet personer som riskerade fattigdom eller social utestängning i EU var 2017, för första gången sedan finanskrisen slog till, lägre än 2008: 3,1 miljoner färre personer riskerade fattigdom eller social utestängning jämfört med 2008, och 10,8 miljoner färre personer än toppnivån 2012. EU:s mål att lyfta minst 20 miljoner människor ur fattigdom och social utestängning senast 2020 jämfört med 2008 är dock fortfarande svårnått. Personer i utsatta situationer, som barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning, lågutbildade, födda utanför EU, personer i marginaliserade befolkningsgrupper samt personer som bor i hushåll med mycket låg arbetsintensitet eller som arbetar i otrygga anställningar har högre risk att vara fattiga eller drabbas av social utestängning. I utrikespolitiskt hänseende är EU världsledande inom fattigdomsbekämpning genom en sammanhängande kombination av politiska åtgärder, bland annat utvecklingssamarbete, handelspolitiska instrument och EU:s grannskaps- och utvidgningspolitik. Det europeiska samförståndet om utveckling – grunden för EU:s och medlemsstaternas utvecklingssamarbete – går ut på att utrota fattigdom, bekämpa diskriminering och ojämlikhet och inte låta någon hamna på efterkälken. EU:s frihandelsavtal, unilaterala handelsförmåner samt 2017 års uppdaterade strategi för handelsrelaterat bistånd hjälper till att minska fattigdomen i utvecklingsländerna.

Tendenser

- De senaste uppgifterna visar att 2017 löpte 112,9 miljoner människor, 22,5 % av befolkningen i EU, **risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning**, vilket innebär att de upplevde minst en av följande tre former av fattigdom: inkomstfattigdom, allvarlig materiell fattigdom eller mycket låg arbetsintensitet. Det är en fortsättning på den minskning som började 2012, när antalet som riskerade fattigdom eller social utestängning nådde en topp på 123,8 miljoner människor. Kvinnor i EU löper större risk att drabbas av fattigdom, främst på grund av bristande jämställdhet på arbetsmarknaden. Även om andelen barn (åldrarna 0–17) som riskerar fattigdom eller social utestängning minskar, ligger den fortfarande över andelen i den allmänna befolkningen i de flesta medlemsstater. Inom EU kvarstår betydande skillnader mellan länderna.
- Andelen människor som riskerade att hamna i inkomstfattigdom ökade under flera år efter krisen, men stabiliserades 2015–2016 på omkring 17,3 % och sjönk 2017 till 16,9 % av EU:s befolkning, tack vare den pågående återhämtningen och bättre förhållanden på arbetsmarknaden. När det gäller fattigdom bland förvärvsarbetande var 9,6 % av de sysselsatta drabbade av inkomstfattigdom 2017. Andelen har stabiliserats de senaste fyra åren, men på en högre nivå än 2008 (8,6 %).

- Den allvarliga materiella fattigdomen har minskat stadigt sedan toppen 2012 på 9,9 % av EU:s befolkning (6,9 % av EU:s befolkning 2017) och är mindre än 2008 (8,5 %), vilket innebär att omkring en person av fjorton är drabbad av resursbrist och exempelvis inte kan betala sina räkningar, värma upp sin bostad tillräckligt eller ta en veckas semester på ett annat ställe än hemma.
- Personer som riskerar fattigdom tenderar att vara mer utsatta för **bristfälliga bostäder**, t.ex. läckande tak, fuktiga väggar eller brist på grundläggande sanitet. Den andelen är på väg ned, men omfattade 2017 hela 13,1 % av EU:s befolkning.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har alla EU-länder ett resultat på över 95 av 100 för hållbarhetsmål 1, vilket innebär att det är det mål som har det bästa resultatet för EU-länderna.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

Det är troligt att EU 2030 kommer att ha gjort ytterligare betydande framsteg med att avskaffa fattigdom och social utestängning, även om viktiga utmaningar kommer att kvarstå. Ökad sysselsättning har stor betydelse, men räcker inte för att lyfta alla ur fattigdom. Alla måste ha tillgång till tillräckligt socialt skydd, vård av hög kvalitet, utbildning, bostäder och sociala tjänster och de behöver anpassas till framtidens demografiska förändringar, ny teknik, nya arbetsformer, migration och klimatförändringar. Ett brett spektrum av aktörer på lokal, nationell och europeisk nivå förväntas göra framsteg. EU:s yttre politik kommer att fortsätta att bidra bekämpning av fattigdom i länder utanför EU.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Politiska åtgärder med koppling till sysselsättning och social välfärd (särskilt social trygghet och system för social inkludering, arbetsmarknadspolitik, jämställdhet, utbildning, kompetens, livslångt lärande, hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg), lika tillgång till ny teknik, social innovation, hållbar finansiering, multilateralism, öppen och rättvis handel, samhällsengagemang och delaktighet i politiken, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, beskattning.

Risker/negativa drivkrafter

Ojämlika möjligheter, åldrande befolkning, förändringar i hushållens sammansättning (t.ex. enpersonshushåll), klimatförändringar, bakslag i fråga om jämställdhetspolitiken, geopolitisk instabilitet och säkerhetshot, återgång till ekonomisk protektionism i omvärlden, segmentering av arbetsmarknaden och otrygga anställningar, digital klyfta.

I fokus

I EU: Den europeiska pelaren för sociala rättigheter utgör den viktigaste vägledningen för fattigdomsbekämpning på EU-nivå. De flesta av pelarens 20 principer är direkt inriktade på hållbarhetsmålen om fattigdom, t.ex. minska fattigdom i alla former, genomföra nationellt lämpliga trygghetssystem och bygga upp sunda politiska ramar som stöder investeringar i fattigdomsbekämpning. Den sociala resultattavlan bidrar till att följa utvecklingen i medlemsstaterna när det gäller sysselsättning och socialpolitik, inbegripet risk för fattigdom eller social utestängning.

I medlemsstaterna: Portugal har vidtagit flera åtgärder för att stärka det sociala skyddet och kampen mot fattigdom, social utestängning och ojämlikhet. Det så kallade inkomstpaketet stöder hushållens inkomster genom att pensionerna räknas upp, referensvärdet för den garanterade minimiinkomsten har återställts, och de lägsta nivåerna på barn- och familjebidrag har höjts. Socialstödsindex, som mäter åtgärder för socialt skydd, har räknats upp och minimiinkomstens täckning har utvidgats.

Regionalt/lokalt: Kommunen München i Tyskland har 2015–2018 genomfört flera initiativ med stöd från Europeiska socialfonden för att stödja arbetslösas integration på den lokala arbetsmarknaden och därmed bidra till att minska fattigdomen. Några av initiativen var projektet ”work&act” som hjälpte arbetslösa tillbaka ut på arbetsmarknaden, projektet ”power-m” som hjälpt kvinnor tillbaka till arbetet efter mammaledighet, projektet ”Guide” som gett vägledning till kvinnliga företagare samt projekten ”Flüchtlinge in Beruf und Ausbildung (FIBA)” och ”MigraNet” som gett stöd till migranternas integration på arbetsmarknaden.

I näringslivet: Det spanska gas- och elbolaget Naturgy har upprättat en energisårbarhetsplan till skydd för sårbara konsumenter. Planen går ut på att det nygrundade privata företaget ska fungera som en katalysator i fattigdomsbekämpningen och stödja och sociala aktörer som kämpar mot social utestängning.

I det civila samhället: Det europeiska nätverket för minimiinkomst (EMIN) ökar medvetenheten om behovet av en tillräcklig minimiinkomst som garanterar ett värdigt liv under livets alla skeden, och faktisk tillgång till grundläggande varor och tjänster. Nätverket sammanför organisationer, experter, fackfolk, akademiker och andra som är aktiva i kampen mot fattigdom och social utestängning.

	Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk
Europeiska unionen i dag	
Lägesbild I EU är det prioriterat att uppnå en säker och hälsosam kost och se till att jordbruket, fisket och vattenbruket är produktivt och hållbart. Genom sin politik bidrar EU till att jordbrukare och fiskare kan tillgodose efterfrågan på hållbart producerade livsmedel och på ett stabilt sätt förse människorna med säkra och högkvalitativa livsmedel till rimliga priser. Ett jordbruk, fiske och vattenbruk som är hållbart och leder till ett gott kosthåll är avgörande för att säkerställa en jämn och säker tillgång till hälsosam mat för dagens och morgondagens konsumenter, särskilt med tanke på de utmaningar som bl.a. klimatförändringarna och befolkningstillväxten innebär. Här bör det också nämnas att EU:s export är en viktig del av den globala livsmedelsförsörjningen. Visserligen har livsmedelsproduktiviteten fortsatt att öka i EU det senaste årtiondet, om än långsammare än tidigare, men samtidigt håller åtgärder på att införas för att öka jordbrukets, fiskets och vattenbrukets miljö- och klimatprestanda och därigenom göra det hållbart på lång sikt, också med hänsyn till inverkan på länderna utanför EU. Till skillnad från andra områden i världen som står inför hunger, är EU:s allvarligaste näringsfrågor övervikt, fetma och brist på mikronäringsämnen. I världen som helhet bor två tredjedelar av de fattiga i landsbygdsområden och är beroende av jordbruket för sin försörjning. EU har hela tiden satt tryggad livsmedels- och näringsförsörjning i centrum för utvecklingssamarbetet, och ägnar särskild uppmärksamhet åt trygg livsmedelsförsörjning och hållbart jordbruk och fiske i sina handelsförbindelser och i sin grannskaps- och utvidgningspolitik. EU är världens största givare av humanitärt livsmedelsbistånd till dem som drabbas av livsmedelskriser runt om i världen, och investerar massivt i länder som riskerar svält.	
Tendenser	

- **Övervikt** är ett stort hälsoproblem i EU: 2014 var 15,9 % av den totala vuxna befolkningen överviktig. Övervikt drabbar lågutbildade och äldre i EU särskilt hårt. Om övervikten betraktas tillsammans med lindrig övervikt blir problemet ännu allvarligare, eftersom drygt 50 % av EU:s totala vuxna befolkning berörs och situationen spås bli ännu värre de kommande åren.
- **Ekonomisk hållbarhet måste uppnås i EU:s jordbrukssektor för att säkerställa dess långsiktiga lönsamhet.** Jordbrukets faktorinkomst per årsarbetsenhet – ett mått på arbetskraftens produktivitet – har en något uppåtgående tendens i EU, och ligger för närvarande på 21,6 % över nivån 2010. Det finns emellertid betydande skillnader mellan medlemsstaterna.
- Det ekologiska **jordbrukets** andel av den totala jordbruksarealen fördubblades nästan från 2005 till 2017, från 3,6 % till 7,0 %. I absoluta tal var 2016 den totala ekologiska arealen i EU-28 (fullt omställd areal och areal under omställning) nästan 12 miljoner hektar. **Den ekologiska detaljmarknaden i EU var 2016 värd 30,7 miljarder euro och växte i detaljhandelsledet 12 % mellan 2015 och 2016.**
- Flera mått på **jordbrukets negativa miljöpåverkan** visar en något positiv tendens, men också en viss oroande utveckling de senaste åren, bl.a. ökande förbrukning av bekämpningsmedel i vissa delar av EU, fortsatt hög konsumtion av antimikrobiella medel (i EU förbrukas 70 % av de antimikrobiella medlen av djur i livsmedelsproduktionen) och inga framsteg i motverkandet av den allmänna försämringen av den biologiska mångfalden.
- **Jordbrukets utsläpp av växthusgaser** har ökat långsamt sedan 2010 även om de är mycket lägre än 1990. Denna ökning kan bero på ökad produktivitet och produktion i jordbruket.
- Arealen i EU som löper risk att drabbas av allvarlig **markerosion** minskar, bl.a. tack vare obligatoriska tvärvillkor i EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Andelen icke-konstgjord erosionsutsatt mark som beräknas löpa risk för allvarlig jorderosion orsakad av vatten minskade från 6,0 % till 5,2 % från 2000 till 2012.
- Vattenbruket i EU har sett stadigt bättre resultat under åren 2014–2016. Vattenbrukssektorn i EU släppte 2016 ut 1,4 miljoner ton fisk och skaldjur på marknaden till ett värde av knappt 5 miljarder euro, vilket är en ökning 2014–2016 med 2,2 % per år i volym och 3,1 % i värde. Dessutom blir det allt vanligare att man går över till ekologiskt vattenbruk.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har fjorton EU-länder ett resultat på över 70 av 100 för hållbarhetsmål 2. Tretton EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU förväntas fortsätta att utvecklas i riktning mot avskaffande av hunger och främja hållbara metoder i framtiden. Enligt utsikterna för EU:s jordbruk 2030 förväntas inga större brister i EU:s livsmedelsförsörjning, förutsatt att inga större marknadsstörningar uppträder. Politiken för livsmedelssäkerhet säkerställer en hög livsmedelssäkerhet och djurs och växters hälsa inom EU, samtidigt som den garanterar en väl fungerande inre marknad. Osäkerhet är något man måste leva med, varför vissa risker övervakas. Det här hållbarhetsmålet kommer att vara kraftigt beroende av i vilken grad näringsliv, icke-statliga organisationer, myndigheter och enskilda blir mer medvetna om de sociala, kommersiella och individuella faktorer som påverkar ohälsosam kost, och återverkningarna på människors hälsa och på statskassan. I detta avseende de kan pågående insatserna för nyttigare livsmedel spela en viktig roll för att åtgärda övervikt och fetma och ekonomiska effekterna därav. Det blir också beroende av att upplysa människor om hur man kan använda ny teknik och lösa nya problem. Starkt samhälleligt engagemang från alla inblandade (föreningar, regeringar, den privata sektorn,

forskare och hälsoexperter) blir avgörande för att bl.a. förbättra livsmedelssystemets inverkan på miljö och hälsa, kartlägga bästa praxis, förvalta livsmedelsresurserna effektivt och minska livsmedelsavfallet. Att investera i ett mer hållbart jordbruk får också positiva effekter på försörjningstryggheten, vilket är nödvändigt med tanke på utmaningar som befolkningstillväxten i världen och klimatförändringarna. Människor gynnas av integrerat växtskydd och livsmedel med bästa möjliga näringsvärde, eftersom det bidrar till deras välbefinnande och livskvalitet.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Samhälleligt engagemang och delaktighet i politiken, beteendeförändringar, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, hållbara livsmedelssystem, ny teknik, artificiell intelligens, forskning och innovation, motståndskraftiga samhällen, utbildning, offentliga och privata investeringar, öppen och rättvis handel.

Risker/negativa drivkrafter

Fattigdom, social ojämlikhet, hälsoojämlikhet, åldrande befolkning, geopolitisk instabilitet, klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, okontrollerade djursjukdomar, skadegörare på växter, föroreningar.

I fokus

EU i världen Partnerskapet mellan EU och Afrika om tryggad livsmedels- och näringsförsörjning och hållbart jordbruk, som startade i april 2016, främjar samarbete om forskning och innovation inom hållbar intensifiering, jordbruks- och livsmedelssystem för sund kost samt jordbruksmarknader och handel.

I EU: Den moderniserade och förenklade gemensamma jordbrukspolitiken syftar till bidra så mycket som möjligt till hållbarhetsmålen. I kommissionens förslag till nästa fleråriga budgetram 2021–2027 anges uttryckligen målet att ytterligare förbättra en hållbar utveckling av jordbruk, livsmedel och landsbygd.

I medlemsstaterna: Programmet för odlad mångfald (Pom) är ett nationellt program avsett att vara ett smidigt verktyg för att skapa ett intelligent och hållbart sätt att bevara och utnyttja Sveriges växtrikedom. Frön och andra äldre sorter samlas in i hela Sverige och bevaras i den nordiska genbanken. Gamla kulturväxter återinförs på marknaden tack vare programmet.

Regionalt/lokalt: Landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014–2020 för Portugals fastland främjar investeringar i jordbruket, i syfte att stärka kapaciteten att tillföra mervärde, öka produktiviteten och främja en mer effektiv resursanvändning och stödja produktion och samhällsstruktur på landsbygden.

I näringslivet: Grupo Cooperativo Cajamar i Spanien är en del av projektet TomGEM som utvecklar nya strategier för att behålla en hög avkastning i produktionen av frukt och grönsaker under högre temperaturer. Syftet med projektet är att kartlägga ett brett spektrum av genetiska resurser för att identifiera sorter och genotyper med stabil avkastning och upptäcka vilka gener som styr blomning, pollenfertilitet och fruktbildning.

I det civila samhället: Östersjövänligt jordbruk är temat för en rad seminarier anordnade av Världsnaturfonden i Polen med stöd av centrumet för jordbruksrådgivning i Brwinów. De har gjort det möjligt att öka jordbrukarnas kunskaper om metoder för att minska läckage av kväve och fosfor från jordbruket, eftersom det leder till vattenföroreningar.

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Hälsa är ett grundläggande mänskligt behov, och EU har gjort betydande framsteg med att åtgärda hälsoojämlikhet och sociala och miljörelaterade bestämningsfaktorer som hör dit. God hälsa är inte bara av värde för individen som en avgörande faktor för livskvalitet, välbefinnande och social delaktighet, utan bidrar också till att skapa en hållbar EU-ekonomi. Allmän hälso- och sjukvård är ett mål i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och en av de rättigheter som stadfästs i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, så det är alltså ett viktigt politiskt mål för EU och medlemsstaterna. Att patienterna har tillgång till hälso- och sjukvård till rimligt pris utgör jämte effektivitet och de offentliga finansernas hållbarhet de viktigaste politiska målen för de reformer av vårdssystemen som diskuteras i EU. Samtidigt fortsätter tobaksbruk, alkoholmissbruk, fetma, brist på motion, psykiska problem som depression och självmord samt smittsamma sjukdomar att påverka hälsan negativt, och i kombination med demografiska och sociala förändringar belastar de EU:s vårdssystem ytterligare. EU bistår medlemsstaterna bl.a. genom att bekämpa riskfaktorer för icke smittsamma sjukdomar, utbyta bästa praxis, bidra till att säkerställa tillgång till högkvalitativ vård och stärka förmågan att förebygga och hantera globala hälsorisker som antimikrobiell resistens, och genom att investera i forskning och innovation. På det internationella planet främjar EU:s utvecklingsbistånd tillgång för alla till vård av god kvalitet. I överensstämmelse med det europeiska samförståndet om utveckling bidrar EU till att stärka alla delar av hälso- och sjukvårdssystemen så att de kan utvecklas i riktning mot ett heltäckande vårdssystem.

Tendenser

- **Européerna lever längre än någonsin och tendensen spås hålla i sig.** Den förväntade livslängden i EU låg 2016 på 81 år, vilket är 3,3 år längre än den var 2002.
- **En osund livsstil** påverkar folkhälsan, de offentliga budgetarna och produktiviteten. Andelen rökare bland befolkningen över 15 år hade 2017 minskat till 26 %. Dock var mer än halva den vuxna befolkningen i EU 2014 överviktig.
- Under 2017 sade sig 1,6 % av befolkningen i EU **ha icke tillgodosedda medicinska behov**, jämfört med 3,4 % under 2011. Kostnader och långa kötider är huvudorsakerna till icke tillgodosedda medicinska behov.
- Dödsfall på grund av **icke överförbara sjukdomar** före 65 års ålder minskade stadigt mellan 2002 och 2015. Däremot står icke-smittsamma sjukdomar för upp till 80 % av vårdkostnaderna. Men bara omkring 3 % av hälso- och sjukvårdsbudgeten används för förebyggande vård. Dödsfall i EU på grund av **hiv, tuberkulos och hepatit** minskade tämligen stadigt mellan 2002 och 2015. **Resistens mot antimikrobiella medel** orsakar omkring 33 000 dödsfall per år i EU, och kostar 1,5 miljarder euro per år i vårdkostnader och produktionsbortfall.
- Exponering för **luftföroreningar** i form av fina partiklar i tätorter minskade med nära 20 % i EU åren 2010–2015. Luftföroreningar är dock fortfarande den vanligaste miljörelaterade orsaken till förtida dödsfall. Över 400 000 människor dör i förtid i EU varje år på grund av låg luftkvalitet, och miljoner lider av sjukdomar i luftvägarna eller hjärt-kärlsystemet som orsakas av luftföroreningar.
- **Trafiksäkerheten** i EU har förbättrats avsevärt de senaste årtiondena. EU har blivit världens säkraste område med 49 dödsfall per miljon invånare på grund av trafikolyckor. Antalet trafikdöda i EU minskade åren 2001–2010 med 43 %, och med ytterligare 20 %

åren 2010-2017.
Global ranking Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har arton EU-länder ett resultat på över 90 av 100 för hållbarhetsmål 3. Elva EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen. Totalt är det ett av de tre bästa hållbarhetsmålen för EU-länderna.
Europeiska unionen 2030
EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika För att fortsätta att tillhandahålla heltäckande vård i EU måste systemen klara av framtidens förändringar, och säkerställa tillgänglighet och effektivitet. Det kommer att behövas en övergång till en modell där större vikt läggs vid förebyggande av sjukdomar och främjande av hälsa, är mer individanpassad och utnyttjar digital teknik, och samtidigt behöver primärvården stärkas och patientcentrerad integrerad vård utvecklas. Det är också viktigt att minska tillgången till och efterfrågan på olagliga droger. EU är fortfarande fast beslutet att bekämpa både överförbara och icke överförbara sjukdomar och antimikrobiell resistens. En viktig insats är att främja mer utbredd tillämpning av validerad bästa praxis. EU kommer att verka för nya etappmål för att minska antalet dödsoffer i trafiken med 50 % mellan 2020 och 2030 och halvera antalet allvarliga personskador under samma period.
Möjligheter/positiva drivkrafter Samhälleligt engagemang och delaktighet i politiken, beteendeförändringar, friskare arbetskraft och befolkning, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, förebyggande och hälsofrämjande, forskning och innovation, ny teknik, digital omställning av vård och omsorg, motståndskraftiga samhällen, utbildning, offentliga och privata investeringar, öppen och rättvis handel.
Risker/negativa drivkrafter Fattigdom, social ojämlikhet, hälsoojämlikhet, biologiska hot, klimatförändringar, miljörisker, de offentliga finansernas hållbarhet påverkad av åldrande befolkning och kostnadsökningar på grund av ny teknik och socioekonomiska risker, befolkningens åldrande, osunda vanor, geopolitisk instabilitet och hot mot hälsosäkerheten.
I fokus
EU i världen: EU har bidragit till partnerskapsprogrammet med Världshälsoorganisationen för att stärka hälso- och sjukvårdssystemen i mer än 35 partnerländer och stödja bättre tillgång till och efterfrågan på familjeplanering, motverka skadliga traditioner och könsrelaterat våld i samarbete med FN. I EU: När det gäller antimikrobiell resistens har EU antagit en ambitiös handlingsplan med ett samlat perspektiv, One health-planen, för att bevara möjligheten att verkkningsfullt behandla infektioner hos människor och djur. Den omfattar riktlinjer för återhållsam användning av antimikrobiella medel hos människor, främjar forskning om nya antimikrobiella medel, vacciner och diagnosmetoder, uppmuntrar innovation, ger underlag till evidensbaserad politik och juridiska åtgärder och täpper till kunskapsluckor. När det gäller förebyggande genomförs validerad bästa praxis i större skala i nära samarbete med EU:s medlemsstater. I medlemsstaterna: I den slovakiska offentliga hälso- och sjukvården finns ett nätverk av allmänna och specialiserade hälsorådgivningscentrum, som ger råd efter att ha studerat de största personliga riskfaktorerna (t.ex. rökning, kost, fysisk aktivitet och stress). De sprider också information och ökar deltagandet i screeningar och förebyggande läkarundersökningar. Regionalt/lokalt: Luxemburgs mellankommunala organisation för miljöskydd inledde 2011 ett projekt på temat "Njut av naturen - ät regional, ekologisk och rättvis mat". Projektet går ut

på att främja hållbar mat i skolmatsalarna i de deltagande 33 kommunerna och skapa ekonomiska möjligheter för jordbrukare i regionen som är särskilt engagerade i miljöskyddet. Utöver kriterier om miljöskydd och djurskydd i allmänhet, måste de jordbrukare som vill vara med i projektet använda 5 % av sin jordbruksmark för att skydda den biologiska mångfalden. I skolmatsalarna anordnas särskilda kurser för personalen: träffa producenterna, sund kost, säsongsanpassade menyer, matens klimatpåverkan samt utvecklingsländer.

I näringslivet: Med stöd av Bill och Melinda Gates stiftelse vann CureVac GmbH i Tyskland EU:s första innovationspris för framsteg med en ny teknik som håller vaccin stabilt vid alla omgivande temperaturer.

I det civila samhället: Inom ramen för det polska nationella folkhälsoprogrammet har ideella organisationer tagit fram verktyg för screening av psykisk ohälsa, material för hjälp med psykisk ohälsa, radioprogram, publikationer och instruktionsfilmer, ett nytt nätforum och informationskampanjer.

Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Utbildning, yrkesutbildning och livslångt lärande har central betydelse för att bygga upp ett hållbart, stabilt, konkurrenskraftigt och sammanhållet EU för framtiden, eftersom de gör det möjligt för människor att nå sin fulla potential. Under alla levnadsstadier är utbildning en centrala aspekt av den mänskliga utvecklingen och en viktig drivkraft för tillväxt, sysselsättning och social sammanhållning. Utbildningsnivån bland ungdomar i EU fortsätter att höjas. EU är på god väg att nå Europa 2020-strategins mål i fråga om andelen unga med högst grundskoleutbildning och andelen personer med högre utbildning. Goda framsteg har registrerats för deltagande i förskoleverksamhet och barnomsorg, medan framsteg fortfarande behövs i fråga om matematik, naturvetenskap och läsning, digitala färdigheter samt vuxnas deltagande i livslångt lärande. Ungdomar med funktionsnedsättning eller migrantbakgrund presterar betydligt sämre i utbildningshänseende. Unga med högst grundskoleutbildning och lågutbildade ungdomar har särskilt allvarliga problem på arbetsmarknaden. Internationellt omfattas många av EU:s partnerländer av bilaterala stödprogram som bidrar till att stärka deras utbildningssystem med inriktning på bättre tillgång till grundläggande utbildning av hög kvalitet för låginkomsttagare och i sårbara och konfliktdrabbade länder, särskilt för flickor och marginaliserade grupper.

Tendenser

- Andelen **unga med högst grundskoleutbildning** har minskat konstant sedan 2002. Minskningen från 17 % 2002 till 10,6 % 2017 utgör ett tydligt framsteg mot Europa 2020-målet på 10 %.
- Europa 2020-målet för andelen **med högskoleutbildning** på 40 % hos personer i åldrarna 30–34 år är så gott som uppnått (den låg 2017 på 39,9 %).
- **Deltagandet i förskoleverksamhet och barnomsorg har ökat stadigt sedan 2003.** EU:s mål att 95 % av alla barn mellan 4 år och obligatorisk skolålder ska delta i förskoleutbildning nåddes under 2016, även om skillnaderna mellan länderna kvarstår.
- EU har också som mål att senast 2020 ha minskat andelen lågpresterande **15-åringar inom**

läsförståelse, matematik och naturvetenskap till mindre än 15 %. EU-länderna uppvisar stora skillnader när det gäller andelen lågpresterande i alla tre ämnena. Som helhet släpar EU efter i alla tre ämnena, och enligt de senaste uppgifterna för 2015 gick utvecklingen bakåt jämfört med 2012 (naturvetenskap: 20,6 %, + 4,0 procentenheter; läsförståelse: 19,7 %, + 1,9 procentenheter; matematik: 22,2 %, + 0,1 procentenhet). • Av befolkningen i EU hade 2017 57 % i åldrarna 16–64 år åtminstone grundläggande digital kompetens. • Sysselsättningen hos nyutexaminerade ökade från 76,9 % 2015 till 80,2 % 2017, vilket ligger nära EU:s mål på 82 %. • Andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar fortsätter att falla, och uppgick 2017 till 10,9 %, vilket kan jämföras med toppnivån 13,2 % 2012. • Vuxnas (åldrarna 25–64 år) deltagande i utbildning var 10,9 % under 2017, klart under målet på minst 15 %.
Global ranking Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har sexton EU-länder ett resultat på över 90 av 100 för hållbarhetsmål 4. Sju EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen. I genomsnitt är det ett av de tre bästa hållbarhetsmålen för EU-länderna.
Europeiska unionen 2030
EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika Den ökade utbildningsnivån hos de unga förväntas fortsätta till följd av strukturella förändringar på arbetsmarknaden, demografiska förändringar och politiska reformer. Det europeiska området för utbildning kommer 2030 att vara fast etablerat, och förhoppningsvis kommer det inte längre att finnas några gränser eller hinder för inkluderande lärande och akademiskt samarbete. Alla ungdomar bör få bättre utbildning, oavsett socioekonomisk bakgrund, vilket leder till högre och bättre kompetens. Inkluderande utbildning och livslångt lärande förväntas vidare leda till att färre elever hoppar av skolan i förtid och att det blir fler inlärare på alla nivåer. Förändringar på arbetsmarknaden väntas också leda till att fler vuxna deltar i utbildning. Människor kommer att få kunskaper som de inhämtat utanför den formella utbildningen validerade. Utbildningen kommer att omfatta mer lärande på arbetsplatsen och dra nytta av ett närmare samarbete med näringslivet och det civila samhället. Det fortsätter att ha stor betydelse att intensifiera ansträngningarna för att integrera utbildning om hållbar utveckling i kursplanerna på alla utbildningsnivåer.
Möjligheter/positiva drivkrafter Samhällsengagemang och delaktighet i politiken, beteendeförändringar, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, forskning och innovation, digital teknik och onlineplattformar, artificiell intelligens, föränderliga arbetsmarknader och kompetensbehov, fokus på hållbara och motståndskraftiga samhällen.
Risker/negativa drivkrafter Ojämlika möjligheter, fattigdom, låga offentliga och privata investeringar, felmatchad kompetens, ökande kunskapsklyftor.
I fokus
I EU: I enlighet med den första principen i den europeiska pelaren för sociala rättigheter samordnar kommissionen den nya kompetensagendan för Europa, och samarbetar med medlemsstaterna för att 2025 ha infört ett europeiskt utbildningsområde. Syftet är att förbättra utbildningssystemen med inriktning på inkludering, livslångt lärande och innovation. Åtgärder som presenterades 2018 för att nå fram till ett europeiskt utbildningsområde 2025 rör bl.a. automatiskt ömsesidigt erkännande av examensbevis och studieperioder utomlands, nyckelkompetenser, digital kompetens, gemensamma värderingar och inkluderande utbildning, förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet samt bättre språkinlärning och

språkundervisning.

I medlemsstaterna: Slovenien startade 2016 ett program för att förbättra undervisningen för eleverna genom att ge lärare och handledare möjligheter att öka sina kunskaper, sina färdigheter och sin kompetens genom arbetsrotation. Programmet löper till och med 2022 och har anslag på 1,65 miljoner euro, varav 1,32 miljoner euro från Europeiska socialfonden.

Regionalt/lokalt: Ett initiativ i regionen Venetien, Italien, som finansieras genom Europeiska socialfonden, låter vuxna utan gymnasieutbildning, även sådana med en lägre yrkesexamen som inte längre är relevant för arbetsmarknaden, få sin tidigare utbildning eller yrkeserfarenhet erkänd och följa en personlig utbildningsväg.

I näringslivet: Ett trepartsavtal undertecknades i Frankrike 2018 om inkluderande lärande för ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning i regionen Nouvelle-Aquitaine. Ett dussin lärlingar med funktionsnedsättning får utbildning i elektronik och elektroteknik. Hälften kommer att placeras på elbolaget Enedis och hälften på anpassade företag.

I det civila samhället: ToekomstATELIERdelAvenir (TADA) tillhandahåller kompletterande, frivillig och samhällstillvänd utbildning till utsatta tonåringar från utsatta områden i Bryssel, Belgien. Syftet är att ge de unga deltagarna motivation och förhindra negativa konsekvenser (t.ex. skoltrötthet, tidigt avbruten skolgång, ungdomsbrottslighet, arbetslöshet, extrem radikaliserings) och bidra till ökad integration och social sammanhållning.

Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

EU är världsledande i fråga om jämställdhet och framsteg har gjorts de senaste årtiondena. Detta beror på lagstiftning om likabehandling, jämställdhetsintegrering och särskilda åtgärder för att främja kvinnors rättigheter och jämställdhet. Det finns fler kvinnor ute på arbetsmarknaden i EU, och de har bättre utbildning, men kvinnorna är fortfarande överrepresenterade i lågbetalda yrken och underrepresenterade på beslutsfattande poster. Könsskillnader i inkomster och karriärer leder ofta till lägre pension för kvinnorna. Behovet av ytterligare förbättringar kvarstår. En särskild Eurobarometerundersökning visade 2017 att allmänheten i EU stöder jämställdhet: 84 % av alla i EU anser att jämställdhet är viktigt för dem personligen (inklusive 80 % av männen). På internationell nivå tar EU med jämställdhetsperspektivet i sin yttre politik, bl.a. i de handelspolitiska instrumenten, det europeiska samförståndet om utveckling och grannskaps- och utvidgningspolitiken.

Tendenser

- **Jämställdhetsindex** från Europeiska jämställdhetsinstitutet (2017) visar att utvecklingen mot ökad jämställdhet det senaste årtiondet varit mestadels positiv om än långsam. De mest betydande förbättringar har gjorts i fråga om makt (t.ex. beslutsfattande i den privata och offentliga sektorn), medan bristande jämställdhet ökade i fråga om tidsfördelning (t.ex. hem, fritid, obetald omsorg). Det finns stora variationer mellan medlemsstaterna. De flesta medlemsstaterna har blivit bättre sedan 2005. Några få medlemsstater har stagnerat totalt sett eller till och med glidit tillbaka något.
- Skillnaden i **sysselsättning** mellan män och kvinnor på EU-nivå låg 2017 på knappt

12 procentenheter, betydligt lägre än 2008 då den låg på 15,1 procentenheter. Denna förbättring berodde i hög grad på ökad sysselsättning bland kvinnor. Bristen på lättillgänglig formell vård och omsorg av hög kvalitet, särskilt för små barn, är ett av de största hindren för kvinnors arbetsmarknadsdeltagande. Bara 32,9 % av barnen i EU i åldrarna 0–3 gick 2016 i formell förskola eller barnomsorg, vilket ändå är en ökning från 28 % 2008.

- Löneskillnaderna mellan könen har minskat något de senaste åren. År 2016 var kvinnornas bruttotimlön i medeltal 16,2 % lägre än männens, och efter pensioneringen ökar denna skillnad enormt till **en pensionsklyfta mellan könen på 36,6 %**.
- Beträffande **jämställdhet i politiken** i EU ökade andelen kvinnor på mandat i nationella parlament från 20,9 % 2004 till 29,7 % 2018.
- Av styrelseledamöterna i de största börsföretagen var 2017 en fjärdedel kvinnor. Mellan 2003 och 2017 ökade andelen nästan konstant varje år med totalt 16,8 procentenheter.
- Hur kvinnor och män sätter av tid **till omsorg, hushållsarbete och sociala aktiviteter** har blivit mindre jämställt i EU nu än för tio år sedan. Denna minskning av jämställdheten har ägt rum i tolv medlemsstater, medan förbättringar noterades i åtta medlemsstater.
- En av tre kvinnor i Europa har drabbats av fysiskt eller sexuellt våld efter 15 års ålder.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har elva EU-länder ett resultat på över 80 av 100 för hållbarhetsmål 5. Elva EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

För fortsatta framsteg i fråga om jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt krävs uthållighet, mer finansiering och ihållande insatser från aktörer på alla nivåer, från enskilda hushåll till EU-institutionerna. Visserligen är rättsliga incitament viktiga för att påskynda utvecklingen, men jämställdhet är starkt beroende av kulturella och etiska värderingar och förändringar i samhället. Vi kan förvänta oss att EU 2030 har gjort ytterligare framsteg i fråga om kvinnors ekonomiska egenmakt, jämn könsfördelning i beslutsfattandet och bekämpning av våld mot kvinnor och flickor – i vilken mån dessa framsteg blir av beror på hur det kulturella och politiska sammanhanget utvecklas och vilka rättsliga åtgärder som vidtas.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Samhällsengagemang och delaktighet i politiken, förändringar av sociala normer, beteendeförändringar, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, formell barnomsorg, balanserad familjeledighet, flexibel arbetstid, balanserade utbildningssystem, tillgång till ny teknik, främjade av kvinnors it-kunskap, öppen och rättvis handel.

Risker/negativa drivkrafter

Ojämlika möjligheter, bakslag mot framtidskridandet, felmatchad kompetens, säkerhetshot, återgång till protektionism i omvärlden.

I fokus

EU i världen: EU antog 2015 sin andra handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i yttre förbindelser (2016–2020). I september 2017 inledde kommissionen ett gemensamt EU-FN-initiativ för att utrota våld mot kvinnor och flickor.

I EU: Kommissionen antog 2015 ”Strategiskt engagemang för jämställdhet 2016–2019”. Det är ramen för kommissionens fortsatta arbete för att främja jämställdhet och kvinnors egenmakt, och det är uppdelat på följande fem prioriterade områden: 1) Öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och skapa samma möjligheter till ekonomiskt oberoende för kvinnor och män. 2) Minska skillnaderna i lön, inkomster och pension mellan könen. 3)

Främja en jämn könsfördelning i beslutsprocessen. 4) Bekämpa könsrelaterat våld. 5) Främja jämställdhet och kvinnors rättigheter i hela världen. Dessutom ska enligt det strategiska engagemanget ett jämställdhetsperspektiv integreras i alla EU:s politikområden och finansieringsprogram.

I medlemsstaterna: Danmark brukar göra bra i fråga om jämställdhet. Kvinnor i Danmark arbetar ofta utanför hemmet och kan kombinera karriär och familj, tack vare landets generösa föräldraledighet och skattesubventionerade barnomsorg. De danska männen gynnas också av jämställdheten. De får mer tid med sina familjer än i många andra länder. Föräldraledighet efter att ett barn fötts får delas upp mellan föräldrarna, och de begränsade arbetsdagarna innebär att det ofta är pappan som hämtar på dagis.

Regionalt/lokalt: Frankrike har infört ett system med varvade listor i regionala val, så att man röstar på en grupp av kvinnliga och manliga kandidater. Det garanterar jämn könsfördelning på den här nivån och leder till jämställt beslutsfattande i den regionala politiken, delat ansvar och bättre möjligheter för balans mellan arbete och privatliv för politiker.

I näringslivet: GründerRegio M e.V. har medfinansierats av Europeiska socialfonden för att tillhandahålla utbildning, rådgivning och nätverkande för kvinnliga företagare i München. Den riktar sig till kvinnor som återvänder till arbetsmarknaden efter att ha uppfostrat barn, samt till kvinnor över 50 år. Projektet GUIDE har stött cirka 5 000 kvinnliga företagare, varav 56 % grundade egna företag.

I det civila samhället: Två bulgariska organisationer driver projektet "Career ROCKET". Lärare, rektorer och studievägledare i skolorna utbildas för att arbeta in jämställdhet i alla ämnen på gymnasienivå genom att erbjuda information om kvinnors insatser inom naturvetenskap, teknik, politik, historia, geografi, matematik, litteratur, konst och musik.

Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Tillgång till vatten är ett grundläggande mänskligt behov. Vatten är också en viktig ekonomisk resurs och utgör grunden för reglering av biologisk mångfald, klimat och ekosystem. Att skydda vattenekosystemen från föroreningar och hydromorfologiska förändringar och använda vatten på ett hållbart sätt är av avgörande betydelse för att tillgodose dagens och morgondagens behov och bevara den politiska stabiliteten på nationell och regional nivå. I EU syftar den heltäckande vattenpolitiken till att säkerställa att tillräckligt med vatten av god kvalitet finns att tillgå för både människornas och miljöns behov, genom att reglera belastningar (jordbruk, industri, avloppsvatten från tätbebyggelse), användningsområden (badvatten, grundvatten, dricksvatten) och integrerad vattenförvaltning. Den stora majoriteten av EU:s medborgare har tillgång till grundläggande sanitet och är anslutna till åtminstone sekundär rening av avloppsvatten. Dessutom drar alla i EU nytta av en mycket hög dricksvattenkvalitet. Dock belastas vattnets kvalitet och den långsiktiga vattenförsörjningen av bl.a. urbanisering, föroreningar från utspridda utsläpp från jordbruket, industrin och klimatförändringar. Internationellt främjar EU tillgång till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla genom det europeiska samförståndet om utveckling

och EU:s grannskaps- och utvidgningspolitik.

Tendenser

- Andelen människor utan **grundläggande sanitet** hemma har minskat från 3,2 % år 2007 till bara 2,0 % av EU:s befolkning 2017. Antalet personer med anslutning till **sekundär rening av avloppsvatten** ökade från 2010 till 2015. Skillnader kvarstår dock mellan medlemsstaterna, och vissa har fortfarande allvarliga problem. En ny typ av föroreningar ökar i betydelse: det är fråga om dagvatten från städer och kombinerade avloppssystem som släpper ut stora mängder föroreningar vid kraftiga regn.
- 86,3 % av alla **kustbadplatser** och 82,1 % av **alla badplatser i inlandet** hade utmärkt badvattenkvalitet 2017.
- Vattenkvaliteten i EU:s vattendrag ökade avsevärt mellan 2000 och 2014. De genomsnittliga fosfathalterna i de europeiska vattendragen visar en nedåtgående tendens.
- Även om framsteg görs på olika områden höll 2015 bara omkring 40 % av **ytvattnet** god ekologisk status. Grundvattnet håller bättre kvalitet: 74 % hade god kemisk status och 89 % god kvantitativ status. Även om förorening på grund av nitrater från jordbruket har minskat de två senaste årtiondena kvarstår problem. Nitrater är de vanligaste föroreningarna som orsakar låg kemisk status för grundvattnet i EU. Detta är särskilt problematiskt eftersom grundvattnet är den näst största källan till dricksvatten i EU, efter rinnande ytvatten.
- **Påfrestningarna på vattnet** är låga i de flesta EU-länderna, men höga i några länder, främst i södra Europa, och påfrestningarna ökar även i västra och norra Europa.
- För att minska vattenbrist behöver alla berörda sektorer använda sötvatten effektivt. Vattenuttaget har minskat i EU under det senaste årtiondet, samtidigt som vattnet används effektivare. Den genomsnittliga förbrukningen av dricksvatten minskade de senaste 20 åren från omkring 200 liter per person och dag till omkring 120 liter.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har 25 EU-länder ett resultat på över 80 av 100 för hållbarhetsmål 6. Tre EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU förväntas överlag fortsätta att göra framsteg mot en hållbar förvaltning av vatten och sanitet. Nästan alla kommer att ha god tillgång till vattentjänster, t.ex. dricksvatten, rening av avloppsvatten och sanitära anläggningar. Det krävs dock mer satsningar för fullständig tillgång för alla i EU, så att avloppsvattnet behandlas enligt de gällande kraven i hela EU och att alla vattendrag i EU uppnår god status. Nya oroande föroreningar, t.ex. mikroplaster och läkemedel, bör också få särskild uppmärksamhet framöver. Diffusa föroreningar från jordbruket måste minskas ytterligare. Vattenanvändningen behöver bli effektivare. Slutligen ökar klimatförändringarna och dess följder i form av värre torka och översvämningar i EU:s regioner behovet av en mer hållbar vattenförvaltning. Klimatförändringarna kommer att bidra till de redan kännbara påfrestningarna på vattenresurserna främst i södra Europa, men även i allt högre grad i andra delar av EU. Genomförandet av gällande vattenlagstiftning och utvecklingen av ny lagstiftning som de nyligen framlagda förslagen om dricksvatten och vattenåteranvändning kommer att bidra till att ta itu med dessa utmaningar. Den pågående utvärderingen av ändamålsenligheten av en betydande del av EU:s vattenlagstiftning kommer att bidra till att fastställa om reglerna behöver anpassas för att uppnå de relevanta hållbarhetsmålen fullt ut.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Beteendeförändringar, samhällsengagemang och delaktighet i politiken, samhällets tryck för ett hållbart livsmedelssystem och hållbara produktionskedjor, företagens sociala ansvar,

ansvarsfullt företagande, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, digitalisering, bättre data tack vare jordobservation, t.ex. den globala delen av EU:s markövervakningstjänst Copernicus, ökad återanvändning av vatten, artificiell intelligens och ny teknik, forskning och innovation, sakernas internet, den cirkulära ekonomin, multilateralism.

Risker/negativa drivkrafter

Fattigdom och ojämlika möjligheter, klimatförändringar, diffusa föroreningar från jordbruket, urbanisering, organiska föroreningar, läkemedelsrester, plast, industriproduktion, hushållsutsläpp, geopolitisk instabilitet, säkerhetshot, överkomlighet och vattenpriser.

I fokus

I EU: Europeisk forskning och innovation främjar lösningar på vattenproblemen. Partnerskapet för forskning och innovation i Medelhavsområdet (Prima), med en budget på 494 miljoner euro, fokuserar på vattenbrist, jordbruk och livsmedelstrygghet i Medelhavsområdet.

I medlemsstaterna: I Cypern är återvunnet vatten en växande och stabil resurs som används bland annat för bevattning och skydd mot torka. Med hjälp av EU-medel är två projekt redan i drift: Anthoupolis system för vattenåteranvändning och Larnacas system för vattenåteranvändning.

Regionalt/lokalt: Översvämningsskyddsdammen Racibórz Dolny håller på att byggas i Polen i regionen Dolnośląskie. Det heltäckande översvämningsskyddsprogrammet ska skydda mot översvämningar i floden Oder genom att återställa det naturliga översvämningsskydd i Oterdalen och flodens naturliga översvämningssområden.

I näringslivet: Reningsverk i hela EU börjar använda energi och andra resurser i avfallet för att minska sin energiförbrukning och även producera energi. Ett utmärkt exempel är Aarhus Vands reningsverk i Marselisborg, Danmark, som producerar över 150 % av den energi behövs för driften tack vare investeringar i effektivare teknik.

I det civila samhället: Malta uppmuntrar lokalsamhällenas delaktighet för att förbättra vatten- och sanitetsförvaltningen. Planeringen för avrinningsdistrikt garanterar ett högt deltagande från lokalsamhällena och de berörda parterna, eftersom beslut om vissa åtgärder förutsätter en avvägning mellan de olika gruppernas intressen.

7 AFFORDABLE AND
CLEAN ENERGY

Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

EU:s energi- och klimatmål för 2020 har fört in EU på rätt väg för säker och ren energi till rimliga priser för alla i EU. Stadiga framsteg har redan uppnåtts i fråga om ökad användning av förnybar energi och energieffektivitet, och EU går vidare med övergången till ren energi. EU håller på att gå över från fossila bränslen till en koldioxidsnål ekonomi med ett digitalt och konsumentinriktat energisystem. Arbetet med att bryta sambandet mellan växthusgasutsläppen och bruttonationalprodukten har fortsatt, främst tack vare innovation. Sambandet mellan den ekonomiska tillväxten och energiförbrukningen har också brutits. Världsomfattande förändringar när det gäller produktion av och efterfrågan på energi har en betydande inverkan på geopolitiken och industrins konkurrenskraft. Detta ställer EU inför allvarliga utmaningar, men skapar också unika möjligheter. EU vill i detta hänseende stärka sin världsledande roll inom övergången till ren energi och samtidigt tillhandahålla energitrygghet till alla sina invånare. Med energiunionen vill EU garantera säker, hållbar och ren energi till rimligt pris för enskilda och företag i EU. Utanför EU är det europeiska samförståndet om utveckling inriktat på att öka tillgången till energitjänster som har överkomliga priser, är moderna, tillförlitliga och hållbara, öka användningen av förnybar energi och energieffektiviteten och bidra till kampen mot klimatförändringarna. EU är en föregångare när det gäller att stimulera den privata sektorns investeringar i sektorn för hållbar energi med sina instrument för blandfinansiering, den yttre investeringsplanen och initiativet för finansiering av elektrifiering. Även grannskaps- och utvidgningspolitiken bidrar på detta område.

Tendenser

- Tendensen i EU är **att den ekonomiska tillväxten** frikopplas från energiförbrukningen och de därtill hörande **utsläppen av växthusgaser**. Mellan 1990 och 2017 minskade utsläppen av växthusgaser med 22 % samtidigt som BNP växte med 58 %. Både energiproduktiviteten och växthusgasintensiteten i energiförbrukningen har ökat nästan oavbrutet sedan 2000 i EU.
- Målet för EU är att 2020 **ha förbättrat sin energieffektivitet** med 20 %. Mellan 2005 och 2016 minskade EU:s primära energiförbrukning med 9,9 % och dess slutliga energiförbrukning med 7,1 %.
- EU är på god väg att nå sitt mål om att 20 % av slutenergiförbrukningen 2020 ska komma från **förnybara** källor. Användningen av förnybar energi har ökat stadigt i EU de senaste tio åren, från 9,0 % till 17 % av den slutliga bruttoenergiförbrukningen mellan 2005 och 2016. Förutsägbara regler i EU, effektivare teknik, sjunkande kostnader för teknik för förnybar energi och ett mer marknadsinriktat stöd har varit de främsta drivkrafterna för denna ökning.
- EU är fortfarande beroende av **bränsleimport från länder utanför EU för att tillgodose sina energibehov**. EU:s importberoende är 53,6 %, och har legat i stort sett konstant mellan 2006 och 2016, medan energiproduktionen minskade med 14 % under samma period. En stadig minskning av primärenergiförbrukningen på omkring 10 % kunde samtidigt iakttas.
- EU har gjort framsteg med att förbättra tillgången **till energi till rimliga priser**. De senaste åren har oförmåga att hålla hemmet rimligt uppvärmt blivit mindre vanlig. Under 2017 hade 8,1 % av EU:s befolkning bristande tillgång till energi till ett rimligt pris, vilket är 2,8 procentenheter lägre än 2007.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har 26 EU-länder ett resultat på över 80 av 100 för hållbarhetsmål 7. Sju EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU kommer att fortsätta att göra framsteg i riktning mot tillförlitlig, hållbar och modern energi till rimligt pris för alla enligt de ambitiösa regler som man enats om på EU-nivå. Senast 2030 ska EU, enligt sina huvudsakliga mål, ha minst 40 % lägre växthusgasutsläpp, minst 32 % energi från förnybara energikällor och minst 32,5 % högre energieffektivitet. Det utgör förutsättningarna för en djupgående omvandling av samhället för en ren och hållbar energiframtid. Energiinfrastrukturen kommer att fortsätta att utvecklas med stöd av Fonden för ett sammanlänkat Europa. I det nya ramprogrammet Horisont Europa föreslås en intensiv satsning på forskning och innovation, med en budget på 15 miljarder euro för energi, rörlighet och klimat. För den fleråriga budgetramen 2021–2027 innebär det föreslagna målet på 25 % för integrering av klimatåtgärder att en euro av fyra ska gå till klimatfrågor, något som även är relevant för energisektorn. Ett fortsatt engagemang behövs för energiunionen ska förverkligas, bl.a. i form av en aktiv dialog med det civila samhället och de berörda parterna, eftersom deras bidrag och engagemang är avgörande för en framgångsrik energiomställning.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Beteendeförändringar, välinformerade, skyddade konsumenter med egenmakt, samhällsengagemang och delaktighet i politiken, förutseende politik för rättvis omställning, företages sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, nya affärsmöjligheter, gräsrotsfinansiering och andra former av innovativ finansiering, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, resursbeskattning, sakernas internet, utbildning, digitalisering, artificiell intelligens och ny teknik, forskning och innovation, cirkulär ekonomi med låga koldioxidutsläpp, utsläppssnål och utsläppsfri rörlighet, motståndskraftiga samhällen, multilateralism.

Risker/negativa drivkrafter

Ökad elförbrukning på grund av digitaliseringen, instabila energipriser, fortsatt beroende av och subventioner för fossila bränslen, brist på beteendeförändringar, fördröjt genomförande av politik, låga offentliga och privata investeringar, den digitala klyftan, klimatförändringar, geopolitisk instabilitet, säkerhetshot, omställningen relativt sett dyrare för medel- och låginkomsttagare.

I fokus

EU i världen: I maj 2017 föreslog EU en strategi för energi och Afrika, för att ge ny stimulans åt partnerskapet mellan Afrika och EU. EU har åtagit sig att stimulera offentliga och privata investeringar i hållbar energi i Afrika, i synnerhet inom ramen för den externa investeringsplanen, och fördjupa de strategiska allianserna och samarbetet.

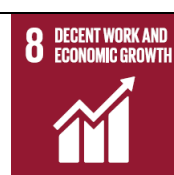
I EU: Kommissionen högprioriterar inrättandet av den europeiska energiunionen. Initiativ för att färdigställa energiunionen har lagts fram. Det är bl.a. fråga om paketet om Ren energi för alla i EU från 2016, som ska leda till ett mer konkurrenskraftigt, moderna och renare energisystem, med tre huvudsakliga mål: prioritering av energieffektivitet, globalt ledarskap inom förnybar energi och rättvisa villkor för konsumenterna.

I medlemsstaterna: Över 40 organisationer i Nederländerna (lokal och central förvaltning, företag, fackliga organisationer och miljöorganisationer) undertecknade 2013 ett energiavtal för hållbar tillväxt, som syftar till att öka andelen förnybar energi från 5,8 % år 2015 till 16 % år 2023. I avtalet finns även mål för utsläppsfria fordon: senast 2035 ska alla nya bilar ska vara utsläppsfria, och 2050 måste alla bilar på vägarna vara utsläppsfria.

Regionalt/lokalt: Budapest är med i borgmästaravtalet, ett EU-finansierat initiativ för regioner och städer som åtagit sig att genomföra EU:s klimat- och energimål. Sedan 2011 ingår ett av stadens mest berömda termalbad, Szechenyis bad, den närliggande djurparken och det lokala fjärrvärmebolaget i ett partnerskap som minskar koldioxidutsläppen och sparar på energiräkningen. Värmen från Szechenyis termalvatten återanvänds i Budapests djurpark för varm luft för omkring 350 djurarter och nästan 500 växter i 26 byggnader.

I näringslivet: Energiföretaget Fortum Jelgava, som grundades 2008 i Jelgava, Lettland, har byggt om stadens fjärrvärmenät genom att ersätta gaspanneverket med ett nytt fliseldat kraftvärmeverk. Stadens fjärrvärmesystem har nästan helt gått över från fossila bränslen till närproducerad, förnybar flis.

I det civila samhället: Energiföreningar ger boende och lokala myndigheter möjlighet att äga eller delta i produktion eller användning av förnybar energi. Det finns över 2 500 initiativ i EU och de har haft stor betydelse för energiomställningen i EU. Den lokala förankringen och egenansvaret för sådana initiativ ökar den sociala acceptansen för förnybara energiprojekt, särskilt vindkraft. De minskar också kostnaderna genom att de lämpligaste platserna blir tillgängliga.

Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

EU:s återhämtning från den ekonomiska krisen har lett till stadigt ökad sysselsättning. Investeringarna har nästan återgått till nivån före krisen och de offentliga finanserna förbättras, även om det finns risker för återhämtningen. Återhämtningen har dock inte gynnat alla invånare och medlemsstater lika mycket, och arbetslösheten är fortfarande hög i vissa länder. Tendenserna inom investeringar och produktivitet antyder att mer kan göras för att stärka återhämtningen och övergången till en mer hållbar ekonomisk tillväxt mot bakgrund av de långsiktiga globala utmaningarna som de demografiska förändringarna och digitaliseringen utgör. Förutom fortsatta ansträngningar för att uppnå hållbara offentliga finanser på lång sikt fortsätter EU att främja investeringar, särskilt i utbildning, kompetens och FoU, och strukturreformer för effektivare företagsklimat och varu- och arbetsmarknader. Investeringsplanen för Europa bidrar till att attrahera privata investeringar i strategiska delar av EU:s ekonomi. Strukturreformer som syftar till att förbättra arbetsmarknaderna och socialpolitiken bör hjälpa arbetstagarna att inhämta de färdigheter som krävs för omställningen till en grön ekonomi och främja bättre tillträde till och lika möjligheter på arbetsmarknaden, rättvisa arbetsvillkor samt hållbara och fullgoda system för socialt skydd. De bör också bidra till att öka arbetskraftens produktivitet och därigenom lönetillväxten. Om arbetsmarknadens parter deltar i utformningen och genomförandet av reformerna kan det öka egenansvaret, genomslaget och resultaten. På internationell nivå verkar EU för inkluderande och hållbar tillväxt, anständiga arbetstillfällen och arbetstagarrättigheter och mänskliga rättigheter. Exempel på yttre åtgärder inom detta område är bl.a. det europeiska samförståndet om utveckling, EU:s yttre investeringsplan, EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati (2015–2019) samt EU:s åtgärder i grannskaps- och utvidgningspolitiken. Inom EU:s handelspolitik främjas respekten för grundläggande internationella arbetsnormer och mänskliga rättigheter. Främjande av ansvarsfulla affärsmetoder som bygger på internationella riktlinjer är förankrat i flera av EU:s politikområden, däribland handel.

Tendenser

- Invånarna i EU har i genomsnitt **högre levnadsstandard** än för tjugo år sedan. Under 2002–2017 ökade **BNP** per capita med i genomsnitt 1,1 % per år. Nyligen har EU:s ekonomi expanderat i den raskaste takten sedan krisen slog till 2008, i det att BNP-tillväxten ökade till 2,2 % under 2017.
- De totala **investeringarna** som andel av BNP i EU var 20,8 % 2017, efter en kraftig

nedgång under den ekonomiska krisen. De har ökat med i genomsnitt 1,0 % per år sedan 2013. Investeringsplanen för Europa förväntas skapa 1,4 miljoner jobb och stärka EU:s BNP med 1,3 % fram till 2020.

- **Arbetsproduktiviteten** har ökat något, men dess tillväxt är fortfarande lägre än före krisen.
- **Deltagandet på arbetsmarknaden** fortsätter att öka konstant, och var 73,4 % under 2017. Ökningen beror främst på äldre arbetstagare och kvinnor. Den totala sysselsättningen har slagit rekord med 239 miljoner arbetstagare, heltidsjobben ökar med 2,3 miljoner och antalet deltidsanställda ligger stabilt. Sysselsättningen enbart inom sektorn för miljöanpassade varor och tjänster har ökat med 47,3 % från 2000 till 2015. **Långtidsarbetslösheten** fortsätter att minska, men utgör fortfarande knappt hälften av den totala arbetslösheten. **Ungdomsarbetslösheten**, som kulminerade med 23,8 % under 2013, minskade till 16,8 % under 2017. De anställda i EU som ofrivilligt tidsbegränsade kontrakt uppgick 2017 till 7,7 % av arbetskraften, vilket motsvarar 57,7 % av alla tillfälligt anställda, och denna andel har ökat något det senaste årtiondet. Andelen ofrivilligt **visstidsanställda** i EU, främst kvinnor, räknat som andel av de totala deltidsanställningarna, ökade från 25,6 % 2008 till en topp på 29,6 % 2014, varefter den sjönk till 26,4 % 2017.
- När det gäller **fattigdom bland förvärvsarbetande** riskerade 9,6 % av de sysselsatta 2017 att drabbas av fattigdom. Andelen har stabiliserats de senaste fyra åren, men på en högre nivå än 2008 (8,5 %).

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har 17 EU-länder ett resultat på över 80 av 100 för hållbarhetsmål 8. Nio EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU måste verka för hög sysselsättning genom bra jobb som tjänar övergången till ett hållbart samhälle, särskilt för kvinnor, ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättning, migranter och marginaliserade befolkningsgrupper. Detta bidrar till att göra den europeiska modellen för social välfärd tillräcklig och hållbar på lång sikt, även med en åldrande befolkning och långsam produktivitetstillväxt. Även om investeringarna i den europeiska ekonomin kommer att fortsätta att öka, behöver de konstant stöd för att avhjälpa flaskhalsar. EU:s krympande befolkning och ekonomiska styrka kommer att påverka dess ställning i den ekonomiska världsordningen. Digitaliseringen och den demografiska utvecklingen får konsekvenser både för tillväxten och arbetsmarknaden i framtiden. Detta kräver ett starkare fokus på EU:s komparativa fördelar i form av utbildning av god kvalitet och ytterligare investeringar i forskning och innovation, som behöver främja social inkludering och miljömässig hållbarhet. Omställningen till en cirkulär ekonomi kommer att fortsätta, liksom åtgärder för att utrota tvångsarbete och människohandel.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Kompetenshöjning och omskolning, digitalisering, forskning och innovation, samhällsengagemang och deltagande i politiken, samhällets tryck för hållbara produktionskedjor, artificiell intelligens, ny teknik, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, samarbetsinriktad cirkulär koldioxidsnål ekonomi, social ekonomi och utveckling av den sociala ekonomin, ekosystem, motståndskraftiga samhällen, multilateralism, öppen och rättvis handel.

Risker/negativa drivkrafter

Låg produktivitetstillväxt, kompetensglapp, långsam spridning av ny digital teknik och konsekvenser av tekniska omställningar på arbetstagare och särskilda sektorer, social ojämlikhet, regionala och territoriella skillnader, konsekvenser av demografiska förändringar

och migration och tvångsförflyttningar, miljöförstöring och klimatförändringar, geopolitisk instabilitet, säkerhetshot, återgång till ekonomisk protektionism i hela världen, svårigheter att mäta produktiviteten i en alltmer immateriell ekonomi, segmentering av arbetsmarknaden, otrygga anställningar, digital klyfta, dataskydd, balans mellan arbete och privatliv.

I fokus

I EU: Investeringsplanen för Europa (Junckerplanen) har haft stora framgångar med att stimulera investeringsklimatet. I juli 2018 nådde Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) det ursprungliga målet på 315 miljarder euro, och i december 2018 hade den mobiliserat 371 miljarder euro i ytterligare investeringar i hela EU sedan 2015. Den har redan gett stöd till över 750 000 jobb. Det antalet ser ut att öka till 1,4 miljoner jobb 2020. Fler än 850 000 små och medelstora företag gynnas av bättre tillgång till finansiering. Minst 40 % av Efsis finansiering i delen för infrastruktur och innovation stöder projektkomponenter som bidrar till klimatåtgärder i enlighet med Parisavtalet.

I medlemsstaterna: Tjeckien införde 2017 mer flexibilitet vid planering av och rätt till arbetstider och ledighet, stärkte processen vid kollektiva förhandlingar, ändrade avtalsrätten, reglerna om kollektiva uppsägningar och bestämmelserna om distansarbete samt stärkte verktygen för att förena arbete och privatliv, t.ex. arbete i hemmet.

Regionalt/lokalt: Staden Gent i Belgien använder sig regelbundet av Europeiska socialfonden för att stödja integreringen av flyktingar och romer på arbetsmarknaden. Till exempel erbjuder projektet "Labour Team IEM" (2015–2017) skräddarsydd vägledning till romer. Huvudmålet var att hjälpa minst 190 migranter inom EU, främst romer, att komma in på arbetsmarknaden. Projektet fortsätter 2018–2019 med stöd från Europeiska socialfonden.

I näringslivet: Europeiska investeringsbanken ger lån på 7,5 miljoner euro (garanterat av Europeiska fonden för strategiska investeringar) till Greenfiber International SA för att finansiera ett projekt inom återvinning och cirkulär ekonomi i Rumänien. Projektet bidrar till att skapa 280 heltidsjobb och ökar den mängd avfall som samlas och bearbetas med mer än 50 000 ton per år.

I det civila samhället: Ett antal portugisiska ideella centralorganisationer gick 2014 samman för att utarbeta en gemensam ståndpunkt om Agenda 2030. De organiserade nationella samråd, frågeformulär på nätet och lokala workshoppar för att diskutera förväntningarna på Agenda 2030, bl.a. om hållbarhetsmål 8.

Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Högrepresterande infrastruktur för transporter, energi och digitala nät är av avgörande betydelse för ett väl sammanlänkat och integrerat EU, där enskilda och företag kan dra full nytta av fri rörlighet och den inre marknaden, samt adekvat social infrastruktur. Det är därför bl.a. de transeuropeiska näten för transport, energi och digital kommunikation på ett integrerat sätt hanterar behovet av stabil, hållbar, smidig och innovativ infrastruktur. Investeringar i rymdinfrastruktur är också en strategisk fråga. EU:s industri är stark och har behållit sin ledande ställning inom många segment av världsmarknaden. EU underlättar övergången till en smart, innovativ och hållbar industri som skapar värde för alla. Även om det råder BNP-tillväxt i EU, minskar de totala utsläppen av växthusgaser, vilket tyder att utsläppen frikopplats från tillväxten. EU:s politiska insatser går ut på att stärka industrins möjligheter att bedriva sin verksamhet på ett ansvarsfullt och hållbart sätt, skapa sysselsättning, främja EU:s

konkurrenskraft, stimulera investeringar och innovation i ren och digital teknik samt värna om de av EU:s regioner och arbetstagare som påverkas mest av den industriella omvandlingen. EU:s fokus på investeringar i forskning och innovation liksom den digitala omställningen hjälper oss att konkurrera globalt genom att skapa fler jobb och affärsmöjligheter. EU är världens mest öppna område för forskning och innovation, men förbättringar behövs när det gäller uppskalning och spridning, eftersom innovationer inte alltid omsätts i nya marknader och tillväxtmöjligheter. Näringslivets investeringar i forskning och innovation måste öka, eftersom de för närvarande endast uppgår till 1,3 % av BNP, vilket är sämre än Kina (1,6 %), USA (2 %) och Japan (2,6 %). Den digitala omställningen är en viktig drivkraft för övergången till ett koldioxidsnålt cirkulärt samhälle och näringsliv. På det internationella planet ger det europeiska samförståndet om utveckling stöd till konstruktion, byggande och drift av högkvalitativ, klimatvänlig och motståndskraftig infrastruktur som främjar rättvis tillgång för alla till rimligt pris samt tillväxt, handel och investeringar. EU:s handels-, utvidgnings- och grannskapspolitik bidrar också på detta område.

Tendenser

- **Tillverkningsindustrin** står för två tredjedelar av EU:s export och sysselsätter 36 miljoner människor – ett av fem arbetstillfällen i EU – och bidrar till en hög levnadsstandard för alla i EU.
- **Utsläppen av växthusgaser** från industriprocesser och produktanvändning minskade med mer än 17 % under perioden 2000-2016. Denna förbättring bekräftas dessutom av att energiförbrukningen minskade med 17 % under perioden 2000–2016.
- **FoU-investeringar:** EU står för 20 % av världens FoU-investeringar, producerar en tredjedel av alla vetenskapliga publikationer av hög kvalitet och är världsledande inom sådana industrisektorer som läkemedel, kemi, verkstadsindustri och mode. De två största finansiärerna av forskning och utveckling var 2016 det privata näringslivet (65 %) och den högre utbildningen (23 %), medan den offentliga sektorn hade en andel på 11 %.
- **Patentansökningarna** i EU ökade kraftigt före den ekonomiska krisen, men har stagnerat sedan dess.
- **Företagens sociala ansvar:** Av företagen i EU inkluderar 77 % företagens sociala ansvar i sin rapportering, och många av dem är ledande med att integrera företagens sociala ansvar och ansvarsfullt företagande i förhållande till hållbarhetsmålen.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har tio EU-länder ett resultat på över 73 av 100 för hållbarhetsmål 9, med betydande skillnader mellan medlemsstaterna. Tio EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU leder vägen mot en mer hållbar och inkluderande industri. Ekonomiska, samhälleliga och miljömässiga förändringar samt tekniska genombrott påskyndar utvecklingen på områden som robotik, sakernas internet, artificiell intelligens och energisystem. Informationsteknik möjliggör en automatisering som omvandlar traditionella tillverkningsprocesser och arbetets innehåll. Industrin är alltmer integrerad i globala värdekedjor med starka tjänstekomponenter. Nya företagsmodeller stör traditionella marknader. Själva formerna för innovation och värdeskapandet förändras i grunden till följd av en ny generation konsumenter som förväntar sig värde medskapande, hållbart företagande, konnektivitet och prestationsmätningar i realtid. Data blir den nya konkurrensfaktorn. Efterfrågan på råvaror kommer att fortsätta att öka. I takt med att de ansträngda naturresurserna och klimatförändringarna blir en allt mer påtaglig realitet ökar efterfrågan på hållbara produkter, cirkulär konsumtion och utsläppssnål eller utsläppsfri teknik exponentiellt, och ekoinnovation behövs. EU kommer att öka sina

investeringar i forskning och innovation och motståndskraftig infrastruktur, bl.a. genom Horisont Europa, EU:s nästa ramprogram för forskning och innovation.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Samhällsengagemang och delaktighet i politiken, artificiell intelligens, sakernas internet, digitalisering, delningsekonomi, cirkulär koldioxidneutral ekonomi, motståndskraftiga samhällen, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, ansvarsfull och hållbar gruvdrift och materialanskaffning, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, gräsrotsfinansiering, utbildning, multilateralism, öppen och rättvis handel.

Risker/negativa drivkrafter

Låga offentliga och privata investeringar i bl.a. forskning och innovation, föränderliga värdekedjor, kompetensglapp, förändringar av den globala efterfrågan, geopolitisk instabilitet, säkerhetshot, social ojämlikhet, ett åldrande samhälle, klimatförändringar, miljörisker i samband med ökande efterfrågan på naturresurser, klyftan mellan stad och landsbygd.

I fokus

EU i världen: Tack vare sin ökade precision och tillförlitlighet erbjuder de europeiska satellitnavigeringsprogrammen Galileo och Egnos förbättrad positions- och tidsbestämning med betydande positiva effekter för många europeiska tjänster och produkter som människor använder dagligen, som navigationsutrustning i bilen, mobiltelefoner och livsviktiga larmtjänster. Gruppen för jordobservation främjar tillämpningar av miljöobservationer till stöd för hållbarhetsmålen och Parisavtalet.

I EU: De transeuropeiska näten inriktas på behovet av motståndskraftig, sammanhängande och innovativ infrastruktur för transporter, energi och digitala nät. De syftar till att tillhandahålla konnektivitet för alla regioner i EU, och på så sätt bidra till att inkludera människor i hela EU. Infrastrukturen byggs upp och anpassas så att den tål klimatförändringarnas risker, samtidigt som man främjar inkludering, främjande av innovation och nya jobb.

I medlemsstaterna: Sverige är det ledande innovationslandet i EU med höga offentliga och privata investeringar i forskning och utveckling, ett stort antal patentansökningar, innovativa små och medelstora företag och en hög andel sysselsättning i kunskapsintensiv verksamhet. Dessutom har investeringarna i tillverkningsindustrin ökat snabbare än EU-genomsnittet och industriproduktionen är mycket energieffektiv.

Regionalt/lokalt: Den tematiska plattformen för smart specialisering för industriell modernisering skapar möjligheter för de regionala förvaltande myndigheterna som har liknande prioriteringar för smart specialisering att samarbeta enligt sina befogenheter, dela infrastruktur, expandera för ökat genomslag och utveckla gemensamma projekt.

I näringslivet: Europeiska fonden för strategiska investeringar har hjälpt ett estniskt företag att producera en energilagringsanordning, en ultrakondensator, som håller 100 gånger mer laddning än ett vanligt batteri och tål en miljon laddningscykler. Företaget har fått in 13 miljoner euro för att bygga en fabrik i Tyskland som kan producera miljontals av dessa nya ultrakondensatorer per år.

	Minska ojämlikheten inom och mellan länder
---	---

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Precis som fattigdom har ojämlikhet många sidor. Det är fråga om både ojämlika utfall och möjligheter, t.ex. ojämna inkomstfördelning, olika tillgång till socialt skydd och ett socialt arv av ojämlikhet. Det finns en stark koppling mellan ojämlika möjligheter och inkomstojämlikhet. Inkomsterna har konvergerat inom EU, och levnadsstandarden har återhämtat sig efter krisen i de flesta EU-länderna. I takt med att de europeiska ekonomierna återhämtat sig, har dock oron tilltagit för hur inkluderande den ekonomiska tillväxten är. Inkomstojämlikheten i EU som helhet har stabiliserats de senaste åren, men den är fortfarande oroande hög. Marginaliserade och sårbara grupper, såsom personer med funktionsnedsättningar, migranter och etniska minoriteter (däribland romer), hemlösa och isolerade äldre och barn lider av särskilda former av ojämlikhet. Deras socioekonomiska integration är fortfarande otillräcklig. Ojämlikhet kan hämma den ekonomiska tillväxten och den makroekonomiska stabiliteten, och kan undergräva den sociala sammanhållningen. På det globala planet är en ihållande hög ojämlikhet i EU:s partnerländer ett hot mot framstegen mot hållbar utveckling. Global ojämlikhet kan också leda till mer migration till EU. Som svar på nya utmaningar inom migrationsområdet har kommissionen verkat för att reagera i närtid men även för att bygga upp hållbara, motståndskraftiga system för framtiden. Hållbar förvaltning av migrationsströmmarna är mycket viktigt. EU:s yttre åtgärder, däribland utrikes-, säkerhets-, utvecklings-, utvidgnings-, grannskaps- handels- och investeringspolitiken, bidrar alla till att åtgärda orsakerna till ojämlikhet utanför EU. I det europeiska samförståndet om utveckling främjas exempelvis principen att ingen ska lämnas på efterkälken, och man åtar sig att minska ojämlikhet i fråga om resultat och främja lika möjligheter för alla.

Tendenser

- **Disponibel inkomst:** De ekonomiska skillnaderna mellan EU-länderna har minskat med tiden. Hushållens justerade disponibla bruttoinkomst per capita har ökat i reala tal i de allra flesta medlemsländerna. Den låg 2017 i genomsnitt 4,4 % över nivån före krisen (2008). Inkomsterna har i viss mån konvergerat mellan EU:s medlemsländer, eftersom den disponibla inkomsten i länderna med låga inkomster, t.ex. Rumänien, Bulgarien och Polen, ökade snabbare än genomsnittet i EU.
- **Inkomstojämlikhet** För EU som helhet hade 2017 de rikaste 20 % av hushållen en andel av inkomsterna som var 5,1 gånger högre än de fattigaste 20 %, vilket fortfarande är högre än före krisen (4,9 under 2009). Denna kvot har dock minskat jämfört med 2016 (5,2), vilket tyder på något bättre utsikter till minskade inkomstklyftor i EU. Inkomstojämlikheten tenderar också att stabiliseras i EU-länderna, om man tittar på inkomstandelen för de fattigaste 40 % av befolkningen. Den var 21,2 % under 2008 och 2012, minskade något till 20,9 % under 2016, och återgick till 21,2 % under 2017.
- **Ojämlika möjligheter:** En viktig aspekt på ojämlika möjligheter är att föräldrarnas socioekonomiska ställning påverkar barnens utbildningsnivå. Enligt 2015 års program för internationell utvärdering av elevprestationer (Pisa) var 33,8 % av eleverna i EU från de minst gynnade socioekonomiska grupperna lågpresterande i naturvetenskap, jämfört med endast 7,6 % av deras mest privilegierade jämnåriga. Det fanns stora skillnader mellan medlemsstaterna.
- **Utvecklingsbistånd:** EU förblir en världsledande givare och står för över 50 % av allt utvecklingsbistånd i världen, och bidrar därigenom till att minska ojämlikheterna i hela världen. EU:s totala finansiering till utvecklingsländerna, som omfattar medel från både den offentliga och den privata sektorn, har mer än fördubblats sedan 2001, vilket motsvarar en genomsnittlig årlig ökning på 6,4 %.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har 13 EU-länder ett resultat på över 80 av 100 för hållbarhetsmål 10. Elva EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU och medlemsstaterna kommer att verka för en inkluderande och hållbar tillväxt i EU, vilket är en förutsättning för att minska ojämlikheten. De avser att kombinera ett effektivt, ändamålsenligt och tillräckligt socialt skydd och stödtjänster, god utbildning, lika möjligheter för alla och välfungerande arbetsmarknader som stöds av effektiva arbetsmarknadsåtgärder. Detta kommer inte bara att göra det möjligt att minska ojämlikheten mellan EU-länderna, utan också att i betydande grad minska ojämlikheten inom EU-länderna. Tekniska framsteg, särskilt utbyggnad av artificiell intelligens, måste förvaltas väl så att man undviker en digital klyfta. När det gäller migration är det uppenbart att inget EU-land kan eller bör hantera enorma migrationstryck ensamt. EU kommer att ytterligare minska incitamenten för irreguljär migration, rädda liv och säkra EU:s yttre gränser, föra en stark gemensam asylpolitik och politik för laglig migration, och samtidigt bidra till att effektivt integrera reguljära migranter och flyktingar på EU:s arbetsmarknader och i EU:s samhällen. EU:s yttre åtgärder kommer att fortsätta att bekämpa ojämlikhet utanför EU.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Samhällsengagemang och delaktighet i politiken, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande (t.ex. beskattning, social trygghet, socialt skydd och social integration, arbetsmarknadspolitik, bostadspolitik, hälso- och sjukvård, barnomsorg, utbildning, kompetens och livslångt lärande), transporter och digital tillgänglighet för att åtgärda den rumsliga dimensionen av ojämlikhet, kamp mot bedrägeri och korruption, hållbar finansiering, multilateralism, öppen och rättvis handel

Risker/negativa drivkrafter

Ojämlika möjligheter, åldrande befolkning, förändringar i hushållens sammansättning (t.ex. enpersonshushåll), luckor i välfärden, klimatförändringar, försämrad miljö, geopolitisk instabilitet och säkerhetshot, återgång till ekonomisk protektionism i hela världen.

I fokus

EU i världen: I det europeiska samförståndet om utveckling främjas principen att ingen ska lämnas på efterkälken, och man åtar sig att minska ojämlikhet i fråga om resultat och främja lika möjligheter för alla. EU:s handels- och investeringspolitik syftar till att ta vara på potentialen i handelsförmåner, handelsavtal och investeringsavtal för nya jobb, ett starkt arbetstagskydd och mer investeringar i partnerländer, särskilt utvecklingsländerna, och därmed bidra till att minska ojämlikheten.

I EU: Många av de 20 principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter handlar om att garantera lika möjligheter för alla, rättvisa och social integration på arbetsmarknaden och i samhället. Det åtföljs av en social resultattavla för övervakning av tendenser och resultat i hela EU. Den europeiska planeringsterminen är ett viktigt sätt att omsätta pelaren i praktiken, och den har förstärkts ytterligare för att fokusera på social rättvisa, ojämlikhet och en mer inkluderande tillväxt. EU:s sammanhållningspolitik främjar social integration och motverkar fattigdom och diskriminering.

I medlemsstaterna: Cyperns skatte- och förmånssystem har blivit bättre på att åtgärda inkomstojämlikhet. Dess fördelningspolitiska effekter har nästan fördubblats sedan krisen (sett från 2009 till 2016). Exempelvis införde Cypern 2014 ett system med garanterad minimiinkomst, som också ger incitament att arbeta. Systemet verkar ha bidragit stort till att minska fattigdom och ojämlikhet och har hjälpt till att stärka det sociala skyddsnätet.

Regionalt/lokalt: Pilotprojektet om bostäder först för familjer, som drivs av Brnos kommun i

Tjeckien, visar kommunal samverkan med lokala partner i kampen mot hemlöshet. Projektet omfattar en kommunal lägenhet och intensiv bostadshandläggning för 50 romska och andra familjer, för att motverka härbärgen och andra former av hemlöshet. På grundval av pilotprojektet antogs en handlingsplan för att avskaffa familjehemlöshet i Brno 2018–2025.

I näringslivet: La Bolsa Social är den första samverkansplattformen i Spanien för investerare och företag som vill skapa positiva sociala effekter. Företaget förmedlar kontakter mellan investerare som eftersträvar sociala effekter och företag för att främja hållbarhetsmålen. La Bolsa Social har finansierat tio företag med sociala och miljömässiga effekter med 1,8 miljoner euro. Fem av dem har specifikt inriktade på att ge människor med funktionsnedsättning tillgång till information, socialt liv och utrymme.

I det civila samhället: De svenska projektet Bröd i Bergslagen omfattar kurser i traditionell brödbakning som ett sätt att integrera nyanlända migranter och ge yrkesutbildning. Den fysiska aktiviteten används som utgångspunkt för dialogen, samtidigt som utbildade frivilliga leder diskussioner mellan deltagarna.

Göra städer och samhällen inkluderande, trygga, resilienta och hållbara

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Städerna i EU står i centrum för dagens ekonomiska, miljömässiga och sociala utmaningar. Över 70 % av människorna i EU bor i tätorter, och cirka 85 % av EU:s BNP genereras i städer. Städer och samhällen är viktiga för EU-invånarnas välbefinnande och livskvalitet, eftersom de är centrum för ekonomisk och social utveckling och innovation. De lockar till sig många människor på grund av sina möjligheter till utbildning, jobb, nöje och kultur. EU:s städer står dock inför utmaningar som migrationstryck, social utestängning, trängsel i trafiken, bostadsbrist, försämrad infrastruktur och ökande luftföroreningar, för att bara nämna några. Städerna är också särskilt sårbara för klimatförändringar och naturkatastrofer. Det är en gemensam strävan av kommissionen, medlemsstaterna och de europeiska städerna att förstärka stadsperspektivet i den europeiska och nationella politiken. I enlighet med FN:s nya stadsagenda arbetar EU för att förstärka städernas motståndskraft genom att förebygga katastrofer och klimatrisker och på ett mer samordnat sätt reagera på olika utmaningar för städerna. På internationell nivå syftar EU:s utrikes-, säkerhets-, utvecklings-, utvidgnings- och grannskapspolitik till att förbättra levnadsvillkoren i städerna. I det europeiska samförståndet om utveckling understryks behovet av att fokusera mer på städer och lokala myndigheter som viktiga aktörer för att uppnå hållbarhetsmålen.

Tendenser

- Andelen **återvunnet kommunalt avfall** ökade med totalt 11,0 procentenheter 2007–2016.
- **Bostadskvaliteten** i EU har förbättrats de senaste sex åren. Den andel av EU:s invånare som har grundläggande brister i bostaden minskade med 4,8 procentenheter från 2007 till 2017, då den uppgick till 13,1 %.
- Stadsbor hade bättre tillgång till **kollektivtrafik**: bara 9,7 % av dem sade sig ha svårt eller mycket svårt på den punkten, jämfört med 37,4 % av boende på landsbygden.
- Platser med ovanligt höga **luftföroreningar** kvarstår, även om exponering för luftföroreningar i form av fina partiklar minskade med nästan 20 % från 2010 till 2015.
- **Artificiellt marktäck** per capita ökade med 6 % från 2009 till 2015. Eftersom Europa är en

av världens mest urbaniserade kontinenter, krävs det ytterligare ansträngningar för att stoppa markförstöringen. • De lokala och regionala myndigheter som deltar i det europeiska borgmästaravtalets handlingsplaner minskade sina växthusgasutsläpp med 23 %, minskade sin slutliga energiförbrukning med 18 % och verkar för att öka andelen lokal energiproduktion till 19 % av energiförbrukningen senast 2020.
Global rankning Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har 23 EU-länder ett resultat på över 80 av 100 för hållbarhetsmål 11. Tio EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.
Europeiska unionen 2030
EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika Andelen av befolkningen som bor i städer i EU spås 2050 ha stigit till drygt 80 %. EU och medlemsstaterna samarbetar på alla förvaltningsnivåer med det civila samhället, näringslivet och forskarna för att skapa den ständigt föränderliga stad som morgondagens samhälle kräver. De europeiska städerna kommer att fortsätta att locka till sig människor genom att erbjuda fler jobb, livskvalitet och sociala tjänster. För att kunna leva väl tillsammans samarbetar städerna i EU på ett samarbetsinriktat sätt med alla slags berörda kring bl.a. bostäder, energi, rörlighet, vatten, klimatåtgärder, fattigdomsbekämpning, ojämlikhet, kretsloppsekonomi, resiliens och säkerhet. Städerna i EU kommer att bli smarta, där traditionella nätverk och tjänster blir effektivare med hjälp av digital teknik och teleteknik till nytta för invånare och företag.
Möjligheter/positiva drivkrafter Smart specialisering, partnerskap mellan städer, samhällsengagemang och delaktighet i politiken (t.ex. samarbetsinriktad stadsförvaltning, flerpartsforum), planer för hållbar rörlighet i städerna, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, gräsrotsfinansiering och andra former av innovativ finansiering, digitalisering, artificiell intelligens, ny teknik, delningsekonomi, utsläppssnål kollektivtrafik, aktiv rörlighet (gång och cykling) med relevant infrastruktur, forskning och innovation, utsläppssnåla byggnader, jordbruk i städer, grönområden i städer.
Risker/negativa drivkrafter Miljöförstöring och klimatförändringar, föroreningar, åldrande befolkning, brottslighet och säkerhetshot, bedrägeri och korruption, social ojämlikhet, ökande bostadspriser.
I fokus
EU i världen: Inom utvecklingsbiståndet har kommissionen en ny strategi för EU:s samarbete med städer och lokala myndigheter i länder utanför EU, så att EU:s stöd styrs till planering, finansiering och styrning av städer. I EU: EU-agendan för städer drog i gång i maj 2016 med Amsterdampakten. Den innebär ett nytt flernivåttänk för att främja samarbete mellan medlemsstaterna, städerna, kommissionen och andra berörda parter för att stimulera tillväxt, livskvalitet och innovation i EU och kartlägga och åtgärda sociala utmaningar. Genom att fokusera på konkreta prioriteringar inom särskilda partnerskap ska den här agendan förbättra livskvaliteten i städerna. I medlemsstaterna: Dagens påfrestningar på den irländska bostadsmarknaden beror delvis på att bostadsbyggandet tvärstannat. Den irländska regeringen lanserade 2016 en handlingsplan om bostäder och hemlöshet, Rebuilding Ireland, som syftar till att öka utbudet av bostäder oavsett upplåtelseform. Handlingsplanen är uppdelad på fem spår: åtgärda hemlöshet, bygga allmännyttiga bostäder snabbare, bygga fler bostäder, förbättra hyresmarknaden samt utnyttja befintliga bostäder. Regionalt/lokalt: "Global Nachhaltige Kommune" (globalt hållbara kommuner) är ett projekt

i den tyska delstaten Nordrhein-Westfalen som ger 15 kommuner, både små, medelstora, storstäder och landsbygdskommuner, systematiskt stöd att utarbeta en hållbarhetsstrategi för att hantera sina enskilda lokala utmaningar på grundval av de övergripande hållbarhetsmålen. Samma upplägg har också följts på andra håll i Tyskland.

I näringslivet: Lipor, ett kommunalt avfallsföretag i Porto med omnejd i Portugal, ansvarar för förvaltning, återvinning och behandling av kommunalt avfall från de deltagande kommunerna. Lipor har investerat i och skapat en äventyrspark i en gammal soptipp sedan denna miljösanerats. Det har skapat ett utrymme för lek, rekreation och utbildning.

I det civila samhället: Urban Laboratory, en estländsk ideell organisation, arbetar med utveckling av hållbara och inkluderande städer. Urban Laboratory tillhandahåller rådgivning till kommunerna, inför den senaste utvecklingen i Estland och informerar människor om deras livsmiljö.

	Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster
Europeiska unionen i dag	
Lägesbild Hållbar konsumtion och produktion går ut på att minska EU:s miljöpåverkan genom att vi ändrar vårt sätt att producera, distribuera och konsumera varor och använda resurser. EU har gjort framsteg de senaste åren i riktning mot att bli en resurseffektiv, grön, konkurrenskraftig och utsläppsnål ekonomi, men hållbar konsumtion och produktion är fortfarande det allvarligaste hindret för hållbarhetsmålen i EU och kräver fortsatta insatser på alla nivåer. EU:s strategi är att främja resurseffektivitet och samtidigt minska miljöpåverkan genom att gå över till en cirkulär ekonomi där värdet på produkter, material och resurser behålls i ekonomin så länge som möjligt och så lite avfall och föroreningar som möjligt alstras. De 54 åtgärderna i 2015 års handlingsplan för den cirkulära ekonomin rör alla led i produkt- och materialcyklerna (produktion, konsumtion, avfallshantering, returråvaror, innovation, investeringar, övervakning) och fem prioriterade områden (plast, livsmedelsavfall, råvaror av avgörande betydelse, bygg- och rivningsbranschen, biomassa och biobaserade produkter). Över 85 % av åtgärderna var genomförda 2018, och de återstående har inletts. EU-plattformen för aktörer inom den cirkulära ekonomin startade 2017 för att uppmuntra företag, myndigheter och andra involverade att utbyta kunskaper och lyfta fram god praxis. Vidare startade EU-forumet om livsmedelssvinn och livsmedelsavfall 2016. Ett särskilt partnerskap arbetar inom EU-agendan för städer för att undersöka denna fråga, och har föreslagit en rad åtgärder för att arbeta in den cirkulära ekonomin i städernas normala verksamhet. Vidare stöder EU:s bioekonomistrategi, som sågs över 2018, arbetet med att modernisera och stärka EU:s industriella bas genom att skapa nya värdekedjor och grönare, mer kostnadseffektiva industriprocesser. Internationellt främjar EU ansvarsfull förvaltning av leveranskedjor och rättvis och etisk handel som en del av den värdebaserade handelsagendan. Slutligen betonas inom EU:s utvecklings-, utvidgnings- och grannskapspolitik vikten av hållbar konsumtion och produktion.	
Tendenser • Frikopplingen av den ekonomiska tillväxten från förbrukningen av naturresurser mäts genom EU:s resurs- och energiproduktivitet. Sedan 2001 har EU ökat sin resursproduktivitet med 36,4 % (2017) och sin energiproduktivitet med 29,2 % (2016), vilket innebär mer	

produktion (uttryckt i BNP) per enhet använt material eller använd energi. • Mellan 2004 och 2016 minskade mängden genererat avfall, utom större mineralavfall, med 6,5 % i EU. Mellan 2004 och 2014 ökade återvinningsgraden något, från 53 % till 55 %, och användningsfrekvensen för cirkulärt material, dvs. material med ursprung i insamlat avfall som andel av den totala materialanvändningen, ökade från 8,3 % till 11,7 %. • EU:s ekonomi är beroende av råvaror från omvärlden. Över 60 % av EU:s totala fysiska import är råvaror.
Global ranking Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har elva EU-länder ett resultat på över 60 av 100 för hållbarhetsmål 12. Detta är i genomsnitt den näst lägst rankade hållbarhetsmålet EU-länderna.
Europeiska unionen 2030
EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika EU måste fortsätta att fokusera på hållbar produktion och konsumtion mot bakgrund av trycket på väsentliga tillgångar och sina relativt begränsade inhemska resurser. Särskild uppmärksamhet behöver ägnas åt malm och råvaror av avgörande betydelse, som har högt värde och för vilka EU är särskilt importberoende. Tonvikt kommer också att behöva läggas på tunga, energiintensiva material som cement, aluminium, stål och plast, med tanke på deras potential för minskade växthusgasutsläpp. Sektorer där resursanvändningen har särskilt stor miljöpåverkan (t.ex. i fråga om vattenanvändning, utsläpp, luftkvalitet och näringsämnen) kommer också att behöva uppmärksamhet, t.ex. livsmedel och textilier. Tack vare EU:s reviderade avfallslagstiftning och EU:s handlingsplan för matsvinn kommer EU att minska den mängd livsmedelssvinn som uppstår varje år för att bidra till det övergripande målet att ha halverat livsmedelssvinnet 2030. Avfallslagstiftningen kommer 2030 att ha ökat graden av materialåtervinning till det rättsligt bindande målet 60 %, och andelarna blir högre för många förpackningsmaterial. Uppmärksamhet måste ägnas åt återvinning av högre kvalitet, inte bara kvantitet, åt minskad resursförbrukning och alstring av avfall genom bättre produktdesign samt åt systematiska metoder för att fortsätta använda produkter och material och tillföra värde till ekonomin. Mängden återvunnet material i nya produkter, särskilt plastprodukter, måste öka.
Möjligheter/positiva drivkrafter Beteendeförändringar, samhällsengagemang, samhällets tryck för hållbara produktionskedjor, partnerskap och inkluderande politik, utbildning, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, gräsrotsfinansiering och andra former av innovativ finansiering, förutseende politik för rättvis övergång, artificiell intelligens, ny teknik, forskning och innovation, delningsekonomi och cirkulär ekonomi, bioekonomi, digitalisering, hållbar finansiering, reformerad beskattning (t.ex. beskattning av resurser och föreningar), grön upphandling, smarta städer, sakernas internet, öppen och rättvis handel.
Risker/negativa drivkrafter Traditionella och konservativa konsumtions- och produktionsmönster, motstånd från sektorer och regioner som förlorar sina traditionella ekonomiska verksamheter, långsam förändring av lagstiftningen, avsaknad av ekonomiska incitament.
I fokus
EU i världen: Internationellt är ett av EU:s initiativ Switch to Green, där regeringar och aktörer från EU och partnerländerna samverkar kring metoder för hållbar konsumtion och produktion i den privata sektorn.
I EU: Nya EU-regler om avfall antogs 2018 med målet att alla medlemsstater 2030 återanvänder eller återvinner 60 % av det kommunala avfallet och 70 % av

förpackningsavfallet, och 2035 har minskat dumpning på soptipp till mindre än 10 % senast 2035. För första gången åläggs medlemsstaterna enligt de nya bestämmelserna att anta särskilda program för förebyggande av livsmedelssvinn och minska, övervaka och rapportera om mängden livsmedelssvinn.

I medlemsstaterna: Nyligen sänkte Sverige moms på reparationer och beviljar skatteavdrag för arbetskostnaden vid reparationer. Det ska minska konsumenternas kostnader för reparation av apparater, och uppmuntra dem att få dem reparerade i stället för att slänga dem och köpa nya.

Regionalt/lokalt: Med hjälp av EU-medel har Ljubljana utvecklat ett integrerat avfallshanteringssystem som omfattar 37 kommuner och ett regionalt centrum för avfallshantering. Sedan anslutningen till EU har den slovenska huvudstaden ökat sin separata insamling och materialåtervinning samt minskat den mängd avfall som skickas till deponier med 59 %. Man har även investerat i förebyggande arbete och återanvändning. Ljubljana genererar nu 41 % mindre avfall per person än det europeiska genomsnittet och har beslutat att inte bygga två nya förbränningsanläggningar som ursprungligen hade planerats.

I näringslivet: Umicore har på 20 år utvecklats från att vara ett belgiskt gruvföretag till att vara ett globalt materialteknik- och återvinningsföretag med 10 000 anställda, en omsättning på 10,4 miljarder euro och investeringar i Belgien, Bulgarien, Nederländerna och Frankrike. Företaget följer en cirkulär ekonomisk modell med återvinning av värdefulla metaller och råvaror av avgörande betydelse ur avfall från elektronisk och elektrisk utrustning.

I det civila samhället: Tillsammans med sina medlemmar försåg 2017 den europeiska sammanslutningen av matbanker 44 700 verksamma välgörenhetsorganisationer med 4,1 miljoner måltider per dag till förmån för 8,1 miljoner behövande. Detta görs i nära samarbete med livsmedelsföretagare för att ta vara på mat som annars skulle gå till spillo och göra den tillgänglig för behövande.

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Klimatförändringarna är en av de största globala utmaningarna i vår generation. Kampen mot klimatförändringarna kräver globala åtgärder för att minska växthusgasutsläppen i världen. EU har varit ledande i de internationella insatserna för ett globalt klimatavtal. Världssamfundet, där EU ju ingår, har åtagit sig att hålla ökningen av den globala temperaturen till mindre än 2 °C över den förindustriella nivån, och verka för att begränsa ökningen till 1,5 °C. Dessa mål, som underbyggs av vetenskaplig forskning som en del av den mellanstatliga panelen för klimatförändringar, anges i Parisavtalet. EU har åtagit sig att minska sina utsläpp av växthusgaser med 20 % fram till 2020 och minst 40 % fram till 2030 (jämfört med utsläppen 1990). EU är på god väg att nå sina mål för utsläppsminskningar 2020 och har infört lagstiftning för att uppnå sina mål för 2030, inbegripet ambitiösa regler om energieffektivitet och förnybar energi. Sedan 2013 stöder EU:s klimatstrategi åtgärder för att göra EU mer klimattåligt. Men EU behöver gå längre för att följa Parisavtalet och avsevärt minska sitt beroende av fossila bränslen, som fortfarande är kraftigt subventionerade. Kommissionen lade i november 2018 fram en strategisk långsiktig vision om en välmående,

modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi 2050. Där framhålls hur alla sektorer och politikområden bör bidra till omställningen. Internationellt innehåller EU:s utrikes-, säkerhets-, utvecklings-, utvidgnings- och grannskapspolitik klimatmål. Kampen mot klimatförändringarna ingår i kapitlet om handel och hållbar utveckling i EU:s nya omgång handels- och investeringsavtal och är också en viktig del av EU:s ståndpunkter vid G20-mötena, ett ledande forum för världens stora ekonomier

Tendenser

- EU fortsätter att **frikoppla sin ekonomiska tillväxt från utsläppen av växthusgaser**. Under åren 1990–2017 växte BNP i EU med 58 %, samtidigt som de totala utsläppen av växthusgaser minskade med 22 %. I medlemsstaterna har det funnits det betydande skillnader vad gäller växthusgasutsläppen sedan 1990: vissa länder har minskat utsläppen med nästan 60 % medan några har ökat sina utsläpp.
- **Energiförbrukningens växthusgasintensitet** – utsläppen per enhet förbrukad energi – minskade med 12,1 % från 2000 till 2016.
- Målet för EU är att 2020 **ha förbättrat sin energieffektivitet** med 20 %. Mellan 2005 och 2016 minskade EU:s primära energiförbrukning med 9,9 % och dess slutliga energiförbrukning med 7,1 %. Under perioden 1980–2016 uppgick **väder- och klimatrelaterade förluster** till totalt 410 miljarder euro i 2016 års penningvärde för medlemsstaterna.
- Subventionerna för fossila bränslen är fortsatt höga. I EU anslogs mellan 2014 och 2016 uppskattningsvis 112 miljarder euro varje år till produktion och förbrukning av fossila bränslen.
- EU har som övergripande mål att anslå 20 % i **klimatrelaterade medel** i sin innevarande **långtidsbudget** 2014–2020, och har föreslagit att målet ska höjas till minst 25 % för åren 2021–2027.
- Mellan 2013 och 2018 ökade antalet medlemsstater med en nationell **klimatstrategi** från 15 till 25, och arbete pågår i de kvarvarande medlemsstaterna. Av städerna i EU hade 2018 uppskattningsvis 26 % av alla städer och 40 % av städerna med över 150 000 invånare lokala klimatplaner.
- EU och medlemsstaterna är **världens största givare av klimatfinansiering**: under 2017 tillhandahöll EU, Europeiska investeringsbanken och medlemsstaterna 20,4 miljarder euro för att hjälpa utvecklingsländerna att ta itu med och anpassa sig till klimatförändringarna, mer än dubbelt så mycket som 2013. Det är ungefär hälften av det totala beloppet i världen.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har tjugotvå EU-länder ett resultat på över 80 av 100 för hållbarhetsmål 13. Fem EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU förblir fast beslutet att leda kampen mot klimatförändringarna och kommer att nå målet att 2030 ha minskat utsläppen av växthusgaser med minst 40 % 2030 jämfört med 1990. Kommissionen lade hösten 2018 fram ett förslag till långsiktig strategi för EU i enlighet med Parisavtalet, med bl.a. sätt att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser i EU fram till 2050. Kommissionen skisserade en heltäckande vision för att göra EU:s ekonomi mer modern, konkurrenskraftig och motståndskraftig samt mer socialt rättvis för alla i EU, så att ingen hamnar på efterkälken. EU behöver fortsätta med sitt ledarskap inom klimatåtgärder och verka för en höjd global ambitionsnivå efter 2030 från alla de största förorenande länderna i världen. Härvidlag fortsätter en ytterligare förstärkning av ett ambitiöst globalt svar på

klimatförändringarna att prioriteras. Dessutom kommer katastrofriskreducering och anpassning till och begränsning av klimatförändringarna också att stå högt upp på dagordningen. EU kommer att fortsätta att samarbeta i internationella forum, som Internationella civila luftfartsorganisationen och Internationella sjöfartsorganisationen.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Ren energi och lågutsläppande och utsläppsfria transporter, cirkulär koldioxidsnål ekonomi, bioekonomi och hållbara produktionskedjor, beteendeförändringar, delaktighet i politiken, förutseende politik för rättvis övergång, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, innovativ och hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, grön upphandling, reformerad beskattning (t.ex. beskattning av resursanvändning och föroreningar), utbildning, grön digitalisering, artificiell intelligens, ny teknik, forskning och innovation, motståndskraftiga samhällen, multilateralism, spridning av miljövänliga varor och tjänster.

Risker/negativa drivkrafter

Otillräckliga offentliga och privata investeringar, geopolitisk instabilitet, säkerhetshot, återgång till ekonomisk protektionism i hela världen, social ojämlikhet, ökad energiförbrukning och negativ miljöpåverkan på grund av digitaliseringen, fortsatt förstörelse av ekosystem och biologisk mångfald, långsamma ändringar av regelverket.

I fokus

EU i världen: EU:s globala klimatförändringsallians (GCCA+) syftar till att stärka den politiska dialogen och stödja utvecklingsländerna i deras ansträngningar för att ta itu med klimatförändringarna.

I EU: De lokala myndigheterna är viktiga som pådrivande i kampen mot klimatförändringar på den styrningsnivå som är närmast allmänheten. EU:s borgmästaravtal för klimat och energi sammanför tusentals lokala myndigheter som frivilligt åtar sig att genomföra EU:s klimat- och energimål. Det har också bidragit betydligt till att öka medvetenheten på lokal nivå om behovet av att förbereda sig på klimatförändringars konsekvenser, och lokala åtgärder för anpassning och klimattålighet spelar en avgörande roll för att skydda människor och deras tillgångar.

I medlemsstaterna: I Frankrike är det numera obligatoriskt för kommuner med över 20 000 invånare (där 90 % av befolkningen bor) att anta lokala klimatplaner, som ska innehålla avsnitt om begränsning av och anpassning till klimatförändringar. Omkring 75 % av de franska kommunerna hade 2018 utarbetat lokala begränsningsplaner och omkring 55 % hade utvecklat lokala anpassningsplaner. Dessa andelar är 2–5 gånger högre än i länder där det inte är obligatoriskt.

Regionalt/lokalt: Ett geotermiskt kraftverk i Prelog, Kroatien, kommer att kunna utnyttja hela energiinnehållet i det geotermiska saltvattnet: värmets i termalvattnet och energin i akvifergaser, t.ex. metan upplöst i vatten, vilket gör kraftverket nästan helt fritt från utsläpp av växthusgaser. Det kan fungera som en förebild för ett mer hållbart utnyttjande av geotermiska resurser, och kan kopieras i Europa och i resten av världen.

I näringslivet: Hybrit (Hydrogen Breakthrough Ironmaking Technology) är ett projekt som tre svenska storföretag inledde 2016. Det går ut på en produktionsprocess med nära noll utsläpp av växthusgaser, där syret avlägsnas från järnmalm med hjälp av vätgas i stället för koks (som framställs av stenkolk).

I det civila samhället: Europeiska solidaretskåren är ett EU-initiativ som fram till 2020 kan anslå över 40 miljoner euro till lokalanpassad volontärverksamhet för ungdomar inom områdena klimat och miljö. Ett exempel är projektet Vänö Vänner i Finland, vilket gjorde det möjligt för italienska ungdomar att bidra till hållbara och miljövänliga lösningar i kulturell landskapsplanering i Åbolands skärgård och därigenom bidra till en positiv klimatpolitik.

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Av EU:s 28 medlemsstater har 23 kust. EU:s kust är sju gånger längre än den i USA och fyra gånger längre än Rysslands. Om de yttersta randområdena räknas med har EU världens största territorium till havs. EU och grannländerna delar på fyra havsregioner: Östersjön, Medelhavet, Svarta havet och nordöstra Atlanten, där förändrade livsmiljöer, överfiskning, föroreningar och försurning är några av de viktigaste faktorerna som påverkar miljötillståndet. De europeiska kustvattnen håller enligt mätningar mycket hög kvalitet, men organiska och kemiska föroreningar från mänsklig verksamhet samt marint skräp fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot de marina ekosystemen i EU: i början av 2018 höll bara 40–58 % av EU:s kustvatten god kemisk status. EU:s miljöpolitik, inbegripet det centrala ramdirektivet om en marin strategi och den integrerade havspolitik, utgör grunden för ett helhetsgrepp på dessa problem. Nya EU-regler har föreslagits mot de tio engångsplastprodukter som oftast påträffas på stränderna i EU samt i fråga om förlorade och kvarlämnade fiskeredskap, som tillsammans utgör 70 % av alla marint avfall. De nya reglerna placerar EU i framkanten i utvecklingen i en fråga med globala konsekvenser. EU stöder bevarandet av kust- och havsområden globalt. EU:s agenda för internationell världshavsförvaltning för oceanernas framtid är en övergripande ram för stärkt internationell förvaltning för att se till att världshaven är säkra, trygga och rena och används på ett lagligt och hållbart sätt. Dessutom innehåller EU:s handels- och investeringsavtal särskilda bestämmelser om hållbar förvaltning och bevarande av naturresurserna, t.ex. fiske och biologisk mångfald i haven. Vidare tillhandahåller EU:s jordobservationsprogram Copernicus övervakning av haven i syfte att förbättra vattenkvaliteten.

Tendenser

- Mellan 2012 och slutet av 2016 har täckningen på **skyddade havsområden** i EU nästan fördubblats (från 6 % till 10,8 % av havsytan i EU) och fortsätter att öka främst tack vare EU:s marina Natura 2000-nätverk. Tre europeiska havsområden överträffade 2016 Aichimålet för biologisk mångfald på 10 % (Östersjön, Medelhavet och Svarta havet) medan nordöstra Atlanten låg mycket nära målet (9,9 %).
- Bevarandestatusen för en stor majoritet av de enskilda marina livsmiljöerna och arterna är ogynnsam, enligt de senaste tillgängliga uppgifterna. Sedan 1988 har havens surhetsgrad ökat stadigt på ett alarmerande sätt. Sedan 2008 har betydande framsteg gjorts med att utarbeta, övervaka och bedöma **havsmiljöns miljöstatus**, en förutsättning för att mäta framstegen mot rena och friska hav.
- Fisket i nordöstra Atlanten, där 75 % av fisken i EU fångas, har blivit mer **hållbart**. Antalet kommersiellt viktiga fiskbestånd som brukas i hållbar omfattning har ökat från 34 % 2007 till 60 % 2015. Fisket i Medelhavet och Svarta havet utvecklas inte i riktning mot hållbarhet i samma takt. I Medelhavet är över 80 % av de kända bestånden överfiskade.
- I EU är **den blå ekonomin** 2,5 gånger större än flyg- och försvarssektorn tillsammans. Den står för 566 miljarder euro i omsättning varje år (7,2 % mer än 2009) och sysselsätter 3,5 miljoner människor (5 % mer än 2014), en ökning med 7,2 % respektive 2 % sedan 2009. I flera av EU-länderna har den blå ekonomin växt snabbare än den nationella ekonomin. Storbritannien, Spanien, Italien, Frankrike och Grekland har EU:s största blå

ekonomier.
Global ranking Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har fyra EU-länder ett resultat på över 60 av 100 för hållbarhetsmål 14. Fem EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen. Detta är lägst rankade målet för EU-länderna, och det finns stora skillnader mellan medlemsstaterna.
Europeiska unionen 2030
EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika EU kommer att fortsätta att vara aktivt i utformningen av den internationella förvaltningen av världshaven i alla relevanta internationella forum och bilateralt med viktiga samarbetspartner, eftersom omkring 60 % av världshaven ligger utanför nationell jurisdiktion. Det behövs ytterligare satsningar på sektorsövergripande och gränsöverskridande samarbete, särskilt på regional nivå, för att ta itu med dagens och morgondagens utmaningar. Tempot kommer att höjas i och med FN:s årtionde 2021–2030 om havsvetenskap, där EU deltar aktivt. EU kommer att fortsätta att främja inrättandet av skyddade områden liksom effektiv och vetenskapsbaserad förvaltning av dem. Det krävs ytterligare ansträngningar för att uppnå hållbart fiske, särskilt i Medelhavet och Svarta havet. Föroreningar till havs, t.ex. plast, buller och näringsämnen från jordbruket, kvarstår som ett problem. Tillflödet av nytt plastskräp i havet kan minska med tiden, men den plast som redan finns i havet kommer att fortsätta att orsaka skada. Ökade insatser krävs för att minska utsläppen av fartygsgenererat avfall och andra former av föroreningar, särskilt näringsämnen och buller. Den europeiska blå ekonomin kommer att fortsätta att frodas. Det har beräknats att den globala blå ekonomi 2030 kan ha fördubblats. För EU innebär det 10,8 miljoner jobb och över 1 biljon euro i omsättning. Allt vatten i EU kommer senast 2021 att omfattas av ekosystembaserade fysiska planer.
Möjligheter/positiva drivkrafter Internationell och regional världshavsförvaltning, beteendeförändringar, samhällsengagemang och delaktighet i politiken, stordata, jordobservation, artificiell intelligens, undervattensteknik och ny teknik (t.ex. molekylär vetenskap), forskning och innovation, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, gräsrotsfinansiering och andra former av innovativ finansiering, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, grön upphandling, reformerad beskattning (t.ex. beskattning av resursanvändning och föroreningar), sakernas internet, utbildning, digitalisering, delningsekonomi och cirkulär ekonomi med låga koldioxidutsläpp.
Risker/negativa drivkrafter Miljöförstöring och klimatförändringar, föroreningar, oansvarig turism, överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske, social ojämlikhet.
I fokus
EU i världen: Den transatlantiska havsforskningsalliansen, som startade 2017, är ett samarbete mellan EU, Brasilien och Sydafrika och syftar till att fördjupa det vetenskapliga kunnandet om marina ekosystem och samspelet mellan hav, klimatförändringar och livsmedel. Samarbete mellan medlemsstaterna: EU, medlemsstaterna och andra partner arbetar med en rad konkreta åtgärder för en sund och produktiv havsmiljö i Östersjön, nordöstra Atlanten och Medelhavet senast 2020, med hjälp av övervakning och utvärdering. Dessutom främjar EU kompletterande regionala ambitiösa initiativ om enskilda belastningsfaktorer, t.ex. 2017 års åtagande att minska kväveoxidutsläppen från fartyg i Östersjön med 80 % för att bekämpa övergödningen där. I medlemsstaterna: Frankrike utsåg nyligen nya skyddade områden till havs. Ett av dem, det största Natura 2000-området till havs ”Mers Celtiques - Talus du golfe de Gascogne”, täcker

62 320 km² och skyddar revhabitat och rörliga vattenlevande arter som tumlare och flasknosdelfin.

Regionalt, lokalt och i näringslivet: Projektet Ren arkipelag är ett offentlig-privat partnerskap som leds av regionen Toscana i Italien, i samarbete med det italienska miljöministeriet och Unicoop Firenze och andra föreningar. Det startade i april 2018 i samarbete med tio båtar från ett fiskarkooperativ. Projektet går ut på att rena havet från skräp. Partnerskapet erbjuder fiskare ekonomiska incitament att samla in uppfiskad plast och lämna dem till uppsamlingspunkter i hamn. Den uppfiskade plasten ska sedan återvinnas.

I det civila samhället: ”Fish Forward”, ett projekt som leds av Världsnaturfonden i Österrike, förenar 17 parter som arbetar tillsammans med konsumenter, företag och myndigheter för att stödja en socialt rättvis och klimatsmart produktion och konsumtion av fisk och skaldjur. Detta leder till ansvarsfull fiskeriförvaltning samt till spårbarhet som bidrar till en hållbar användning av världshaven och de marina resurserna.

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Betydande framsteg har gjorts med att stärka de politiska ramarna och kunskapsbasen inom EU:s naturvårdslagstiftning och EU:s 2020-strategi för den biologiska mångfalden. Efter århundraden av avskogning och miljöförstöring har Europas skogar återhämtat sig och täcker nu över 40 % av marken i EU, men bevarandestatusen måste förbättras. Naturresurserna sätter de ekologiska gränserna för våra socioekonomiska system (planetens gränser). De senaste rapporterna från den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster visar tydligt de bestående och förödande effekterna på våra samhällen av både markförstöring och förlust av biologisk mångfald. Trots de framsteg som gjorts är trycket på EU:s och världens naturkapital på grund av våra produktions- och konsumtionsmönster fortfarande högt och kommer sannolikt att fortsätta att öka. Att överskrida planetens gränser hotar att undergräva levnadsstandarden eller till och med få den att sjunka. Internationellt använder EU sin politiska dagordning i yttre frågor för att främja detta arbete. EU stöder aktivt multilaterala miljöavtal, uppmuntrar politiska förändringar i partnerländerna, främjar företagens sociala ansvar och ansvarsfullt företagande samt arbetar in miljöhänsyn i samtliga åtgärder.

Tendenser

- Antalet områden som har skydd i Natura 2000-nätverket har ökat, liksom bevarandeåtgärderna i de områdena, som nu redovisas för nästan 70 % av dem (2018). EU hade 2017 över 790 000 km² skyddade livsmiljöer på land, motsvarande 18,2 % av EU:s landareal. Länder med den högsta andelen skyddade områden är Slovenien (37,9 %), Kroatien (36,6 %) och Bulgarien (34,5 %).
- Av EU:s rapport om tillståndet i naturen och om bevarandestatusen för arter och livsmiljöer av europeiskt intresse framgår att många arter och livsmiljöer inte har gynnsam bevarandestatus. I EU hade endast 23 % av de bedömda arterna och 16 % av de bedömda livsmiljöerna gynnsam status 2012, medan endast 52 % av fågelarterna hade säker status. Mer allmänt visade halvtidsöversynen av 2020-strategin för biologisk mångfald att förlusten av biologisk mångfald och förstörelsen av ekosystemtjänster i EU har fortsatt.
- Av den totala markarealen i EU 2015 bestod 41,9 % av skog. Mängden skog i EU som andel

av den totala markarealen ökade med 2,6 % mellan 2009 och 2015.

- I rapporten om miljösituationen 2015 (Europeiska miljöbyrån) framhölls det dåliga **marktillståndet** i EU. Insatser för att åtgärda och minska jorderosion på grund av vatten har gett vissa positiva resultat: om den potentiella effekten av den gemensamma jordbrukspolitikens åtgärder mot erosion räknas med, har de områden som beräknas riskera allvarlig jorderosion på grund av vatten minskat med 14 % i EU mellan 2000 och 2012. Trots insatser för att begränsa hårdgörning av marken har dock omvandlingen av mark till artificiella områden i EU ökat med åren: åren 2012–2015 var ökningen cirka 6 % större än åren 2009–2012. Dessutom har 45 % av jordbruksmarken i EU dåligt organiskt innehåll (vilket påverkar markens bördighet och den biologiska mångfalden).

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har 19 EU-länder ett resultat på över 70 av 100 för hållbarhetsmål 15. Fjorton EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

De aktuella globala och europeiska bedömningarna visar på en fortsatt utveckling mot minskad biologisk mångfald och försämring av mark och ekosystem, vilket får negativa konsekvenser för ekosystemtjänsterna (livsmedel, vatten, material, energi osv.), och det hotar i sin tur EU:s ekonomiska resultat och välfärd. Ansträngningarna för att genomföra EU:s naturvårdslagstiftning måste ökas betydligt, så att EU 2030 väsentligt har förbättrat bevarandestatusen för de arter och livsmiljöer av europeiskt intresse som är skyddade enligt fågeldirektivet och habitatdirektivet. Återhämtningen av biologisk mångfald i skogar måste också gå snabbare. EU kommer att spela en viktig roll vid den 15:e partskonferensen inom konventionen om biologisk mångfald i Beijing, Kina i slutet av 2020, där man förväntas anta den nya globala ramen för biologisk mångfald efter 2020 för att förebygga en global förlust av biologisk mångfald.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Beteendeförändringar, samhällsengagemang och delaktighet i politiken, samhällets tryck för hållbar produktion (agroekologi och ekologiskt jordbruk), företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, gräsrotsfinansiering och andra former av innovativ finansiering, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, grön upphandling, utvidgad användning av naturbaserade lösningar, reformerad beskattning (t.ex. beskattning av resursanvändning och föroreningar), utbildning, artificiell intelligens, ny teknik, forskning och innovation, delningsekonomi och cirkulär koldioxidsnål ekonomi, motståndskraftiga samhällen, multilateralism, öppen och rättvis handel, hållbar turism.

Risker/negativa drivkrafter

Miljöförstöring och klimatförändringar, miljöskepsis och därtill hörande politiska bakslag, kortsiktighet, motstånd mot förändringar i livsmedelsproduktionen, låga offentliga och privata investeringar, geopolitisk instabilitet, säkerhetshot, social ojämlikhet.

I fokus

I EU: EU antog 2017 en handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet. Planen ska påskynda genomförandet av EU-lagstiftningen och framstegen mot Europa 2020-målet att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster och att ta bättre hänsyn till socioekonomiska mål. Planen kompletteras av ett initiativ för att motverka minskningen av pollinerande insekter i EU och bidra till de globala bevarandeansträngningarna.

I medlemsstaterna: Genom den nya franska lagen om återställning av biologisk mångfald, natur och landskap inrättas en ny fransk myndighet för biologisk mångfald. I planen för biologisk mångfald av den 4 juli 2018 betonas vikten av gemensamma insatser för klimatet och den biologiska mångfalden, och den innehåller nya mål om att ingen ny mark ska tas i anspråk, gröna stadsområden, agroekologi och markskydd samt åtgärder som rör betalningar för miljötjänster, pollinerande insekter och återställande av ekosystem.

Regionalt/lokalt: I Tyskland har delstaten Baden Württemberg ökat anslagen till bevarandet av natur från 30 miljoner euro till 90 miljoner euro under en tioårsperiod. Avsättning av nationalparker och återställande av ekosystem ger fördelar för jordbrukarna och ekonomin, inbegripet nya företag som tillverkar förpackningspapper från gräsmarker med hög biologisk mångfald, och sektorn för naturturism.

I näringslivet: 59 österrikiska jordbrukare samt SPAR och Världsnaturfonden har byggt upp en allians i ett projekt för sund mark för sund mat. Genom garantier för avsättningen av de grönsaker som produceras och en bonus på 30 euro per ton koldioxid som binds i marken till jordbrukarna, uppmuntrar SPAR hållbar markförvaltning. Markprover används för att övervaka projektets genomslag.

I det civila samhället: Det grekiska ornitologiska sällskapet, Världsnaturfonden i Grekland, det bulgariska fågelskyddssällskapet och kungliga fågelskyddssällskapet har gått samman för att stoppa tillbakagång av populationen av smutsgam på Balkan. De har breddat sin gränsöverskridande strategi till att omfatta andra länder längs smutsgamens flyttningssväg.

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

EU är ett av de mest framgångsrika fredsprojekten i världen. Under beskyrm av de europeiska fördragen, som undertecknades 1957, kan EU blicka tillbaka på 60 år av fred, demokrati och solidaritet. EU tilldelades 2012 Nobelpriset i fred för att ha främjat fred, försoning, demokrati och mänskliga rättigheter i Europa. Att främja och upprätthålla rättsstatsprincipen och EU:s grundläggande värden är högt prioriterat för EU, både på hemmaplan och i förbindelserna med omvärlden. Ett välfungerande rättsväsende spelar en avgörande roll i detta avseende. De garanterar att enskilda kan utöva sina rättigheter och företagen åtnjuter rättssäkerhet och en investeringsvänlig miljö på den inre marknaden. EU uppmuntrar medlemsstaterna att stärka sina rättsväsendens oberoende, kvalitet och effektivitet, bl.a. genom effektiv övervakning inom den europeiska planeringsterminen och resultattavlan för rättskipningen i EU. Mer allmänt garanterar kommissionen med alla de verktyg och instrument som EU förfogar över att rättsstatsprincipen och andra av EU:s grundläggande värderingar iakttas. En av utmaningarna för samhällena i EU är korruption, som underminerar förtroendet för de demokratiska institutionerna och gör det svårare att ställa de politiska ledarna till svars. Kommissionen har ett politiskt mandat att övervaka kampen mot korruption och genomföra en EU-övergripande strategi mot korruption. Internationellt bidrar EU till fred i världen och hjälper partnerländerna att hantera vanskliga situationer, bygga upp redovisningsskyldiga och öppna institutioner, främja delaktigt beslutsfattande och garantera rättvisa val för alla genom

sin utrikes- och säkerhetspolitik. Mänskliga rättigheter, jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering är själva kärnan i det europeiska samförståndet om utveckling. Genom utvidgnings- och grannskapspolitiken bidrar EU ytterligare till fred och stabilitet. Närmare bestämt är EU aktivt med att hjälpa kandidatländerna att följa rättsstatsprincipen, reformera rättsväsendet, bekämpa korruption och organiserad brottslighet samt trygga säkerheten, de grundläggande rättigheterna och de demokratiska institutionerna.

Tendenser

- Människornas **uppfattning om brott, våld och skadegörelse har förbättrats**: under 2016 sade sig 13,0 % av befolkningen i EU vara drabbade av detta, vilket är 2,9 procentenheter mindre än 2007.
- Resultattavlan för rättskipningen i EU 2018 visar att jämfört med 2010 har **rättsväsendena** blivit effektivare eller legat kvar på samma nivå i nästan alla medlemsstater, med mycket få undantag. Civil- och handelsrättsliga ärenden kan dock fortfarande ta mycket lång tid i flera medlemsstater.
- De **offentliga anslagen för domstolar** i EU ökade med över 11 % åren 2007–2016, och uppgick 2016 till drygt 50 miljarder euro. Denna ökningstakt var något lägre än BNP-tillväxten.
- Av EU-invånarna satte 2018 56 % betyget ”mycket bra” eller ”ganska bra” på **domstolarnas och domarnas oberoende** i sitt land, en ökning med fyra procentenheter sedan 2016.
- I Transparency Internationals **korruptionsindex** rankas EU-länderna bland de minst korrupta i världen 2017, och utgjorde hälften av världens 20 minst korrupta länder.
- **Rättsstatsprincipen** i vissa medlemsstater inger betänkligheter, som åtgärdas genom en rad insatser på EU-nivå.

Global ranking

Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har 19 EU-länder ett resultat på över 70 av 100 för hållbarhetsmål 16. Nio EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.

Europeiska unionen 2030

EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika

EU fortsätter att leva i fred. Genom utvidgnings- och grannskapspolitiken bidrar EU ytterligare till fred och stabilitet. Dessutom är EU aktivt med att hjälpa kandidatländerna att följa rättsstatsprincipen, reformera rättsväsendet, bekämpa korruption och organiserad brottslighet samt trygga säkerheten, de grundläggande rättigheterna och de demokratiska institutionerna. EU:s yttre politik och utvecklingspolitik bidrar också till fred i världen. Vidare fortsätter EU att främja och upprätthålla rättsstatsprincipen i sina egna medlemsstater. Mer måste göras för att förbättra de nationella rättsväsendenas effektivitet, kvalitet och oberoende i vissa medlemsstater. Internationellt kan en tendens mot auktoritära styrelseformer iaktas i ett antal länder. Att främja demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen kommer därför att ges högsta prioritet i EU, både internt och i de yttre förbindelserna. EU kommer att fortsätta att verka för att ge bättre tillgång till rättsväsendet, bekämpa bedrägerier, kriminalitet och nya säkerhetshot genom att ytterligare förbättra samarbetet och informationsutbytet mellan polis och brottsbekämpande myndigheter i EU-länderna och kommer att främja internationellt samarbete på detta område.

Möjligheter/positiva drivkrafter

Kulturella värden som överensstämmer med de grundläggande rättigheterna, delaktighet i samhället och politiken, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, utbildning, digitalisering, artificiell intelligens, ny teknik, forskning och innovation, motståndskraftig infrastruktur och motståndskraftiga samhällen, multilateralism, öppen och rättvis handel,

utvecklingsbistånd.

Risker/negativa drivkrafter

Geopolitisk instabilitet och säkerhetshot, klimatförändringar och miljöförstöring, migration och tvångsflyttningar, återgång till ekonomisk protektionism i hela världen, brist på internationellt samarbete, åsidosättande av rättsstatsprincipen, populism, social ojämlikhet.

I fokus

EU i världen EU införde 2017 regler om konfliktmineraler, som gör att EU-importörer behöver kontrollera import av tenn, tantal, volfram och guld så att de anskaffas på ett ansvarsfullt sätt utan att direkt eller indirekt finansiera väpnade konflikter eller leda till kränkningar av de mänskliga rättigheterna i konfliktdrabbade områden och högriskområden.

I EU: Europeiska åklagarmyndigheten inrättades 2017 som en oberoende myndighet med befogenhet att utreda och lagföra brott som riktar sig mot EU:s ekonomiska intressen. Efter en uppbyggnadsfas på tre år är det tänkt att den europeiska åklagarmyndigheten ska inleda sin verksamhet i slutet av 2020. Detta blir ett avgörande framsteg i kampen mot bedrägeri, korruption och andra brott mot EU:s budget.

I medlemsstaterna: I Frankrike infördes 2017 en lag om vaksamhetsplikt, enligt vilken företagen ska se till att deras dotterbolag, leverantörer och underentreprenörer i hela världen följer god social, miljömässig och etisk sed. Lagens syfte är att göra företagen uppmärksamma på deras betydelse för att förebygga tragedier i Frankrike och utomlands och se till att offren får kompensation för all skada som orsakats av ett företags underlåtenhet att iakttä sin nya vaksamhetsplikt. Lagen gäller företag med över 5 000 anställda med huvudkontor i Frankrike, eller företag med över 10 000 anställda och huvudkontoret utomlands.

I näringslivet: Det danska containerfraktföretaget Maersk Line var 2011 med och grundade det maritima nätverket mot korruption. Detta sektorsövergripande partnerskap består av rederier, lastägare och tjänsteleverantörer och samarbetar med centrala aktörer, bl.a. regeringar och internationella organisationer, för att kartlägga och motverka orsakerna till korruption i sjöfarten.

I det civila samhället: I Slovakien uppmuntrar regeringen det civila samhället och de icke-statliga organisationerna att delta i utformning, genomförande och kontroll av offentliga insatser på olika områden. Inom miljöpolitiken förs ”gröna trepartssamtal” för att lyfta fram förslag och kommentarer från icke-statliga aktörer under utformningen och genomförandet av politiken.

17 PARTNERSHIPS
FOR THE GOALS

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Europeiska unionen i dag

Lägesbild

Hållbarhetsmålen griper in överallt i den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, som utgör en vision för EU:s engagemang i omvärlden. Det nya europeiska

samförståndet om utveckling lägger grunden för en gemensam inställning till EU:s och medlemsstaternas utvecklingspolitik, med utgångspunkt i hållbarhetsmålen. I enlighet med principen om en enhetlig utvecklingspolitik satsar EU på maximal enhetlighet och synergieffekter mellan olika politikområden för att hjälpa partnerländerna nå hållbarhetsmålen. I dag är EU världens största givare av offentligt utvecklingsbistånd. Det senaste årtiondet har förhållandena inom utvecklingspolitiken ändrats från givare-mottagare till ett mer jämlikt partnerskap. EU:s utvidgningspolitik och den reviderade europeiska grannskapspolitiken inriktas på de politiska och ekonomiska grunderna, bl.a. rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter, demokrati och hållbar ekonomisk tillväxt och utveckling, vilket är helt förenligt med Agenda 2030. EU:s humanitära arbete omfattar ett nära samarbete med ett stort antal humanitära och biståndsinriktade organisationer inom bl.a. FN för att slå vakt om mänsklig värdighet. EU:s värdebaserade handels- och investeringspolitik, enligt strategin ”Handel för alla”, påverkar alla hållbarhetsmålen, genom att alla aspekter på hållbar utveckling ingår. EU är och förblir en hängiven förkämpe för ett universellt, regelbaserat, öppet, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem, enligt Världshandelsorganisationens (WTO) regler, och arbetar aktivt för att bevara och stärka WTO och alla dess funktioner. EU samarbetar också med andra internationella organisationer, t.ex. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR), Internationella arbetsorganisationen (ILO) och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), för att främja mänskliga rättigheter, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande samt sociala och miljömässiga mål i handelspolitiken. EU arbetar aktivt inom G20 för att genomföra Agenda 2030 och nå hållbarhetsmålen. EU stärker sin budgetpolitik och sin ekonomiska styrning genom den europeiska planeringsterminen, vilket bidrar till global makroekonomisk stabilitet. Kommissionens agenda för bättre lagstiftning bidrar till bättre samordning av politiken.

Tendenser

- EU är **världens största givare av offentligt utvecklingsbistånd** med 75,7 miljarder euro 2017. Dessutom uppgick kvoten mellan offentligt utvecklingsbistånd och bruttonationalinkomst (BNI) 2017 till 0,5 %, vilket innebär att EU som helhet låg betydligt högre än de flesta andra givarländer inom OECD, som Kanada, Japan och USA. Sverige, Danmark, Luxemburg och Storbritannien har nått målet att avsätta 0,7 % av BNI i offentligt utvecklingsbistånd (2017).
- **Handelsförbindelserna med utvecklingsländerna** har intensifierats. Export kan skapa inhemska arbetstillfällen och göra det möjligt för utvecklingsländerna att få in utländsk valuta, som kan användas för import av andra varor. EU:s import från utvecklingsländerna mer än fördubblades från 2002 till 2017.
- **Andelen av EU:s import från de minst utvecklade länderna** ökade mellan 2002 och 2017. Trots det stod de 50 minst utvecklade länderna fortfarande för bara 2,0 % av all import till EU under 2017. De senaste åren har EU stärkt sin roll som den viktigaste exportmarknaden för de minst utvecklade länderna: dess andel av de minst utvecklade ländernas varuexport i världen som helhet ökade från 20,5 % 2012 till nästan 25 % 2016, följt av Kina (21 %) och USA (8,2 %).
- Det är särskilt viktigt att hjälpa utvecklingsländerna att stärka **de inhemska resurserna**. EU:s strategi för budgetstöd till partnerländerna har anpassats för att bättre främja hållbarhetsmålen, förbättra resultatfokuseringen i ländernas politik och ge kapacitetsbyggande stöd genom bättre stöd till förbättrad styrning och förvaltning av de offentliga finanserna, inbegripet åtgärder mot korruption.
- Att **beskattningen** växlar över från arbetskraft till miljö kan främja sysselsättningen, minska ojämlikheten och begränsa påfrestningarna på miljön. Miljöskatternas andel av de totala skatteinkomsterna i EU har legat nästan oförändrad (den uppgick 2002 till 6,8 % och 2017

till 6,1 %).
Global ranking Enligt det globala indexet för hållbar utveckling och rapporterna för 2018 (Bertelsmann Stiftung och Sustainable Development Solutions Network) har sex EU-länder ett resultat på över 70 av 100 för hållbarhetsmål 17. Tre EU-länder återfinns bland de tjugo bästa i världen.
Europeiska unionen 2030
EU enligt nuvarande tendens/allt annat lika De utmaningar som EU och världen står inför kommer att vara mer komplexa, sammankopplade och globala än någonsin. Det är helt nödvändigt med global samverkan för att utrota fattigdom och för att nå de andra hållbarhetsmålen. Internationellt kommer EU därför att fortsätta att verka för att bevara och förstärka den regelbaserade multilaterala internationella ordningen med FN i centrum. Detta är en förutsättning för att målen ska kunna genomföras. EU kommer att fortsätta att använda sina värdebaserade handelspolitik för att främja hållbar utveckling, bl.a. i form av företagens sociala ansvar och ansvarsfullt företagande, och kommer att fortsätta med ett starkt stöd till Världshandelsorganisationen. För att nå bättre resultat genom effektivare arbetsfördelning kan EU och medlemsstaterna exempelvis använda gemensam programplanering och gemensamt genomförande som ett effektivt sätt att sköta utvecklingssamarbetet. Det innebär att de tillsammans bestämmer vilka givare som bör verka i vilka sektorer. EU-institutionerna och medlemsstater kommer dessutom att fortsätta att intensifiera sitt arbete med Addis Abeba-handlingsplanen, som är den övergripande ramen för finansieringen av Agenda 2030, och satsa på vetenskap, teknik och innovation. I Horisont Europa, nästa ramprogram för forskning och innovation (2021–2027), understryks den centrala betydelsen av internationellt vetenskapligt samarbete för att nå hållbarhetsmålen. EU har goda förutsättningar att hålla de flesta åtagandena om utvecklingsfinansiering fram till 2030. Inom EU kommer partnerskap för hållbar utveckling att främjas.
Möjligheter/positiva drivkrafter Samhällsengagemang och deltagandebaserad politik, företagens sociala ansvar, ansvarsfullt företagande, bättre lagstiftning, utbildning, digitalisering, artificiell intelligens, ny teknik, forskning och innovation, effektiv tekniköverföring och kunskapsdelning, jordobservation, frivilligarbete, gräsrotsfinansiering och andra former av innovativ finansiering, hållbar finansiering, offentlig-privata partnerskap, multilateralism, öppen och rättvis handel, utvecklingsbistånd.
Risker/negativa drivkrafter Geopolitisk instabilitet, säkerhetshot, ekonomisk protektionism, brist på internationellt samarbete, undergrävande av de befintliga multilaterala institutionerna.
I fokus
EU i världen: EU deltar tillsammans med partnerländerna i G20 och andra internationella organisationer i G20:s pakt med Afrika, som ska främja investeringar i de deltagande afrikanska länderna. EU kommer också att stödja trepartssamarbete, dvs. Syd-drivna partnerskap mellan två eller flera utvecklingsländer med stöd av ett industriland eller en multilateral organisation, som ett viktigt sätt att nå ut till utvecklingsländerna och andra berörda parter. I EU: Den europeiska externa investeringsplanen och Europeiska fonden för hållbar utveckling använder EU:s budget som en garanti för att få loss och främja investeringar i Afrika och EU:s grannskap. Planen inriktas på sköra, konflikt- och våldshärjade länder, länder utan kust och de mest behövande och minst utvecklade länderna. Planen ska frigöra privata investeringar och mobilisera ytterligare 44 miljarder euro i investeringar fram till 2020. I medlemsstaterna: ”En målbild för Finland 2050 – samhälleligt åtagande för hållbar

utveckling” är ett innovativt sätt att engagera hela samhället i genomförandet av hållbarhetsmålen. För att nå de åtta målen i målbilden för 2050 formuleras och ingås konkreta åtgärdsåtaganden av företag, samfund, läroanstalter, förvaltningen, partier, städer och kommuner samt övriga instanser. Åtagandena ska vara nya och mätbara.

Regionalt/lokalt: Lettiska lokala myndigheter och icke-statliga organisationer deltar aktivt i projekt för utvecklingssamarbete med länderna i det östliga partnerskapet och länderna i Centralasien – Moldavien, Georgien, Ukraina, Kirgizistan m.fl. Den lettiska sammanslutningen av lokala och regionala myndigheter har lämnat långsiktigt expertstöd till partnerländernas budgetplanering, offentliga förhandlingar, medborgarnas delaktighet i beslutsfattandet och företagsstöd.

I näringslivet: Det multinationella konsumentvaruföretaget Unilever har varit en ivrig förkämpe för hållbarhetsmålen sedan Agenda 2030 antogs. Företagets vd sitter med i FN:s generalsekreterares rådgivande grupp för de globala målen. Unilever var med och grundade kommissionen för näringsliv och hållbar utveckling 2016, vilket 2017 utmynnade i rapporten ”Better Business Better World” om det lönsamma i att verka för hållbarhetsmålen.

I det civila samhället: Allians för hållbar utveckling (ASviS) i Italien ägnar sig åt att informera det italienska samhället, de ekonomiska aktörerna och institutionerna och få dem att sluta upp kring Agenda 2030 för hållbar utveckling. I alliansen deltar även 180 av de största organisationerna och nätverken i det civila samhället, liksom universitet och företag.

BILAGA III Sammanfattning av flerpartsplattformens bidrag till diskussionsunderlaget ”Mot ett hållbart EU 2030”

Brev från plattformens medlemmar

Bryssel den 11 oktober 2018

Till nuvarande och framtida ledare för Europeiska kommissionen och andra EU-institutioner.

Till alla med ett starkt intresse av människors hållbara levnadssätt och den miljömässiga, sociala, ekonomiska och politiska utvecklingen i EU.

Till EU:s medborgare och väljare.

Genom den här nya plattformen och med vår rapport vill vi sända en tydlig signal till ledare och andra människor i och utanför Europeiska unionen: det är hög tid att formulera och genomföra en visionär och långtgående strategi för ett hållbart EU 2030.

Det är viktigt att framhålla att ingen av plattformens medlemmar förväntas ställa sig bakom varenda rekommendation eller åsikt i denna rapport och de har rätt att tycka annorlunda om de frågor som behandlas.

Vi har dock på kort tid strävat efter att bygga vidare på och respektera våra olika bakgrunder och åsikter, för att dra åt samma håll för ett bättre, hållbart EU.

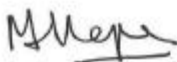
Genom starka gemensamma värderingar, politiska förbättringar och förslag till innovativa åtgärder förankrar vi våra rekommendationer i tusentals människors erfarenheter och ansträngningar i den offentliga sektorn, det civila samhället och den privata sektorn. De har det gemensamma syftet att omsätta målen för hållbar utveckling i praktiska lösningar för människornas bästa och bevara vår miljö för dagens och morgondagens släktled.

I vår rapport erbjuds olika perspektiv och några svåra avvägningar mellan miljömässiga, ekonomiska, sociala och politiska aspekter på hållbar utveckling. Några av dem har vi klarat av, medan andra kräver klagöranden och konsensuskapande.

Vi är övertygade om att människornas och ledarnas förtroende för och engagemang i en ständig omvandling av EU kommer att ge resultat. Det förutsätter en öppen kultur av dialog och partnerskap på alla nivåer, där varje partner kan vara, och lita på att de andra parterna är, med om att utforma ett EU som bryr sig om och verkar för alla. Det förutsätter också en övergripande strategi för ett hållbart EU för EU:s alla politikområden och program, och det kommer att påskynda våra enskilda och gemensamma satsningar och leda till hållbar trygghet, välbefinnande och värdighet för alla.

Vi är stolta över det arbete som vi uträttat hittills, även om vi anser att det är angeläget att göra mycket mer. Så kan dialogen om hållbarhet och samarbetet inom denna plattform – både mellan de berörda parterna och med EU-institutionerna – snabbt förbättras och utökas.

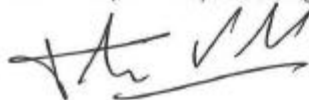
MARTIN HARPER
Birdlife

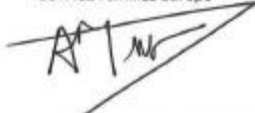
MARKUS BEYRER
BusinessEurope

FREDERIC VALLIER
Council of European Municipalities and Regions

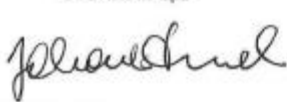
ANNEMIE DRIESKENS
COFACE Families Europe

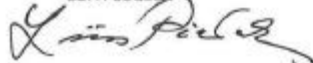
ARNOLDAS ABRAMAVICIUS
European Committee of the Regions

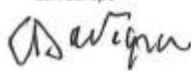
JOHANNES TRIMMEL
CONCORD Europe

LIISA PIETOLA
COPA-COGECA

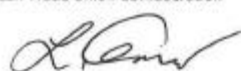
ETIENNE DAVIGNON
CSR Europe

SILVIA GANZERLA
EUROCITIES

LIINA CARR
European Trade Union Confederation

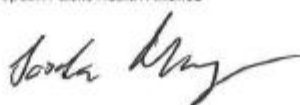
BRENDA KING
European Economic and Social Committee

FRANCESCO STARACE
ENEL

SASCHA MARSCHANG
European Public Health Alliance

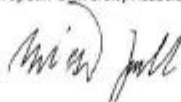
EVA JANE-LLOPIS
ESADE Business School

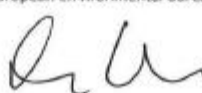
SUSAN FLOCKEN
European Trade Union Committee for Education

MICHAEL GAEBEL
European University Association

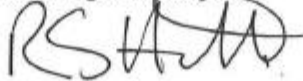
JEREMY WATES
European Environmental Bureau

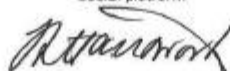
DEJAN BOJANIC
European Youth Forum

RICHART HOWITT
International Integrated Reporting Council

JANA HAINSWORTH
Social platform

LEIDA RIJNHOUT
SDG Watch Europe

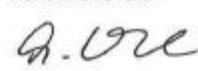
CARL DOLAN
Transparency International

PAUL POLMAN
Unilever

DR. ANDREA KOHL
World Wildlife Fund

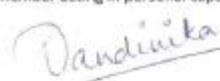
MELLA FREWEN
FoodDrinkEurope

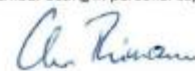
SERGI CORBALAN
Fair Trade Advocacy Office

VANDINIKA SHUKLA
Member acting in personal capacity

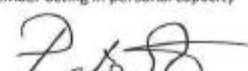
CHRISTIAN THIMANN
Member acting in personal capacity

WIEBE DRAIJER
Member acting in personal capacity

JANEZ POTOCNIK
Member acting in personal capacity

**Sammanfattning av ”Europa på väg mot en hållbar framtid:
Bidrag från flerpartsplattformen för hållbar utveckling till diskussionsunderlaget Mot
ett hållbart EU 2030”, oktober 2018**

Flerpartsplattformen för genomförandet av målen för hållbar utveckling i Europeiska unionen (flerpartsplattformen för hållbar utveckling) inrättades i maj 2017 för att ge råd och stöd till Europeiska kommissionen och alla andra som verkar för att genomföra målen för hållbar utveckling i EU.

På grundval av starka gemensamma värderingar arbetade vi, i egenskap av företrädare för den offentliga sektorn, den privata sektorn och det civila samhället, för att lägga fram välöversvägda rekommendationer om hur målen för hållbar utveckling kan omsättas i praktiska lösningar till nytta för dagens och morgondagens generationer i och utanför EU. Våra rekommendationer är tänkta att inspirera och vara vägledande för kommissionens diskussionsunderlag om ett hållbart EU 2030.

Med tanke på den ambitiösa agendan och med tanke på hur universella och odelbara målen för hållbar utveckling är, kan ingen enda lösning förespråkas. För att nå målen krävs en omfattande genomgång, en kartläggning av de områden där ändringar behövs samt en sammanhållen politik som ger varaktiga sociala, ekonomiska, politiska och miljömässiga fördelar, där kopplingarna mellan alla mål erkänns och utnyttjas. Våra rekommendationer utgör ett ambitiöst och konsensusbaserat bidrag till detta mål.

Först och främst rekommenderar vi att EU utvecklar och genomför en visionär och omdanande övergripande strategi för ett hållbart EU 2030, som ska ligga till grund för EU:s politik och program. För att få avsedd verkan bör en sådan strategi inbegripa både medelfristiga och långfristiga mål och med EU:s vision för ett hållbart EU efter 2030-agendan.

När 2030-agendan genomförs behöver Europeiska kommissionen och alla andra berörda parter respektera centrala principer, hålla åtaganden enligt internationella avtal, förbinda sig att omvandla den sociala och ekonomiska modellen, prioritera och påskynda åtgärder för de fattigaste och mest marginaliserade i samhället (”inte låta någon hamna på efterkälken”), erkänna planetens gränser, respektera de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen samt säkerställa en konsekvent politik för hållbar utveckling.

Vi lämnar också några övergripande rekommendationer. Vi rekommenderar EU att lägga om sin styrning för att säkerställa en konsekvent politik för hållbar utveckling. Kommissionens ordförande, biträdd av en särskild projektgrupp, bör ansvara för 2030-agendan, stå för effektiv samordning och rapportera om genomförandet av den under det årliga talet om tillståndet i unionen. Vi behöver också insatser av regioner, städer, enskilda, lokalsamhällen, företag och det civila samhället i dess mångfald för att genomföra målen för hållbar utveckling och Parisavtalet. EU bör förespråka en lokalt anknuten strategi för förverkligandet av målen för hållbar utveckling, och möjliggöra en dubbelriktad dialog där regionala och lokala

myndigheter, det civila samhället och yrkesorganisationer involveras i EU-strategier och nationella strategier på ett kombinerat sätt. Vi erbjuder oss också att bedöma nyttan med denna plattform – både dess sammansättning och uppdrag – och diskutera hur den framöver på bästa sätt kan bidra till våra förslag om en inkluderande och öppen strategi för ett hållbart EU 2030. Slutligen bör ytterligare ansträngningar göras för att se till att politiken för hållbar utveckling är samstämmig, dvs. att all EU-politik bör bidra till hållbar utveckling i och utanför EU.

Vi har också några särskilda rekommendationer om hur EU:s befintliga verktygslåda kan förstärkas. Agendan för bättre lagstiftning kan bli mer effektiv genom att målen och principerna för hållbar utveckling byggs in i den politiska beslutsprocessen. EU:s beslutsfattare bör bättre utnyttja och ytterligare förbättra riktlinjerna för konsekvensbedömningar för att arbeta in den hållbara utvecklingen i den normala processen. En samordningscykel för ett hållbart EU bör inrättas, med handlingsplaner för hållbar utveckling på EU-nivå samt rekommendationer och rapporter om hållbar utveckling från medlemsstaterna och Europeiska kommissionen. Den europeiska planeringsterminen bör vägledas av strategin för ett hållbart EU 2030 och inbegripa en kontroll av hållbarheten. De offentliga finanserna i EU, inbegripet den fleråriga budgetramen, bör vara helt hållbara och hantering av miljömässiga, sociala och politiska risker bör arbetas in i budgetförordningen. Hållbara finanspolitiska reformer bör genomföras i medlemsstaterna, medan företagens skatteflykt och skattedumpning bör åtgärdas och Addis Abeba-handlingsplanen genomföras fullständigt. Som underlag för framtidens beslutsfattande bör EU vidareutveckla en integrerad och deltagarstyrd ram för övervakning, ansvarsutkrävande och översyn med en heltäckande uppsättning indikatorer på hållbar utveckling i EU och kvalitativa analyser.

Vi lämnar även några rekommendationer för enskilda sektorer. Hållbarheten bör avspglas på ett konsekvent sätt i alla EU:s politiska insatser och initiativ. I denna rapport framhåller vi dock fem EU-politikområden med särskilt stor betydelse för hållbarhetsmålen:

1. Hållbar konsumtion och produktion bör främjas och regleras ytterligare, med särskild vikt lagd vid globala försörjningskedjor. Vi behöver också de juridiska, politiska och ekonomiska åtgärder som ligger till grund för denna omställning. EU:s resursanvändning behöver minskas, en resursförvaltningskonvention bör ingås och indikatorer för konsumtion bör utvecklas. Hållbarhet bör vara ett inslag i den europeiska industristrategin för 2030.

2. EU bör investera i forskning och innovation, mänsklig kompetens, anställbarhet och social inkludering. Den europeiska pelaren för sociala rättigheter bör genomföras fullt ut. Den sociala ekonomin bör främjas, medan investeringar i hälsa och välbefinnande bör utökas och hållbarhet bör bli ett tvärvetenskapligt begrepp. Utbildning av hög kvalitet bör garanteras, stöd till barn och ungdomar bör prioriteras och regler för säkra vägar för asylsökande och migranter bör införas, samtidigt som integrations- och inkluderingspolitiken stärks.

3. Klimat- och energipolitik. EU bör anpassa sina klimat- och energimål till det överenskomna målet att begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 grader Celsius jämfört med före industrialiseringen, och samtidigt öka motståndskraften. Fossila bränslen bör fasas ut, medan investeringar i energieffektivitet och ren energi ökar och spridningen av naturbaserade lösningar främjas. Trängseln i trafiken bör minska, medan hållbar infrastruktur och heltäckande planer för rörlighet bör uppmuntras. Dessutom bör EU hjälpa utvecklingsländerna att anpassa sig till och hantera klimatförändringarna.

4. Livsmedel, jordbruk och markanvändning, inbegripet den gemensamma jordbrukspolitiken. EU bör se till att alla EU:s investeringar i jordbruket är anpassade till EU:s fördrag för att säkerställa en hög nivå av skydd för människors hälsa, tryggad livsmedelsförsörjning samt skydd och förbättring av miljön. Offentligt inkomststöd bör stödja livsmedelsproduktion och tillhandahållande av kollektiva nyttigheter och ekosystemtjänster, samtidigt som man garanterar en rimlig levnadsstandard för jordbrukarna och gör det möjligt att övergå till hållbara jordbruks- och livsmedelssystem. Investeringar i och forskning om miljövänliga och ekonomiskt lönsamma metoder bör prioriteras och de globala värdekedjor bör göras hållbara.

5. Sammanhållningspolitiken är ett viktigt EU-investeringsinstrument för att stödja målen för hållbar utveckling. Sammanhållningspolitiken bör främja hållbarhetsmålen lokala förankring genom direkt stöd till regional och lokal förvaltning, stödja EU:s stadsagenda, främja sociala mål ytterligare och i högre grad styra investeringarna till grönare, mer hållbar infrastruktur, även på landsbygden.

Eftersom det brådskar med insatser uppmanar vi enträget kommissionen att snabbt följa upp våra rekommendationer så att EU fullständigt och raskt kan ta vara på de möjligheter som en hållbar utveckling innebär för våra samhällen. Genomförandet av våra rekommendationer förutsätter en inkluderande, deltagarstyrd strategi och vi åtar oss att lämna vårt fulla stöd. Vårt viktigaste mål är att se till att hållbar utveckling blir ett permanent inslag i EU:s beslutsfattande.

Flerpartsplattformens fullständiga bidrag till diskussionsunderlaget om ett hållbart EU 2030 finns på

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/sdg_multi-stakeholder_platform_input_to_reflection_paper_sustainable_europe2.pdf